П III 34

Примерак 30 филера

НОВА ПОШТА

„НОВА ПОШТА“ излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација: УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 6/I
Телефон: 39--39. // Пошт. фах 173
Чек. рачун код Пошт. штед. 18.254
Месечна претплата: 4.30 пенга, тромесечна: 12.40 пенга.

Год. III. Ујвидек, недеља, 12 децембар 1943 Број 278

Наставља се одбранбена битка код Кременчуга

Немачки противнапади код Житомира и Коростена напредују

Дуж Јадранске обале у јужној Италији воде се живе борбе

Немачка врховна команда саопштава:

Немачке и савезничке трупе заузеле су нападом нов доминантан висински положај код Керча. Нове покушаје искрцавања Совјета осујетили су војска, поморска артилерија и обалне батерије ратне флоте и том приликом потопиле 15 потпуно накрцаних јуришних чамаца.

Југозападно од Кременчуга променљива одбранбена борба траје и даље несмањеном жестином. Разбили смо многобројне непријатељске тенкове.

У простору Черкасиа тешки напади непријатеља смењивали су се цео дан са нашим противнападима. Непријатељ је том приликом сем многобројних мртвих изгубио 24 тенка. У простору Житомира и Коростена наш напад је — упркос жестоких противнапада непријатеља — заузео даљи простор.

— Између Припјета и Березине нападачка активност непријатеља била је у петак слабија. Неколико места заузели смо на јуриш и задобили заробљенике и плен.

На јужноиталијанском фронту поред живе артилериске и ваздухопловне делатности дошло је до живљих борби само југозападно од Венафра и на јадранској обали. Одбили смо више продора непријатеља а један мали локални продор отсекли. Противавионска артилерија оборила је у петак над италијанским фронтом 9 непријатељских авиона.

Од непријатељских авиона који су по дану продрли до холандско-немачке граничне области а прошле ноћи над западну Немачку уништили смо шест. Одреди немачких авиона у ноћи између петка и суботе напали су циљеве у југоисточној Енглеској.

ПРИЗНАЊЕ РЕГЕНТА ТАЈНОМ САВЕТНИКУ ШОМШИ ЛАСЛОУ

Будапешта, 11 децембар. — (МТИ). Господин Регент је на предлог претседника владе изразио пуно признање тајном саветнику Шомши Ласлоу, претседнику Пољопривредног одбора Парламента на његовом раду на пољу пољопривреде.

НОВ НЕМАЧКИ АМБАСАДОР У ИТАЛИЈИ

Берлин, 11 децембар. (ДНБ). На предлог министра спољних послова фон Рибентропа Фирер је именовао Рудолфа Рана, посланика прве класе и немачког опуномоћеника, за амбасадора у Италији.

Бугарска у центру пажње

Расматрања »Дејли Телеграфа« о перспективама уласка Турске у рат

Лондон, 11 децембар. (БТ) — Бугарска све више долази у центар пажње лондонске штампе. Дипломатски сарадник »Дејли Телеграфа« тумачи то на следећи начин: »Има једна ствар коју безусловно треба имати у виду: посматрајући ствари са чисто војног становишта, првенствени интерес Немачке је да — у колико се она Увери у намеру Турске да ступи у рат — помоћу Бугарске изврши први удар на Турску. Немачка војска би одмах упала у турску Тракију и могла би да освоји Цариград. Турски градови би се могли уништити пре него што би Савезничко ваздухопловство дошло у помоћ Турској. То је чињеница која се не може спорити. У лондонским дипломатским круговима још увек влада убеђење да ће Турска продужити са досадашњом политиком и неће мењати свој став незараћености.

ТАЈАНСТВЕНИ НЕСТАНАК ИТАЛИЈАНСКОГ ПРЕТСЕДНИКА ДРЖАВНЕ КОНТРОЛЕ

Киасо, 11 децембар. — (БТ). Фашистичка штампа јавља да је Тино Гаспарини, професор универзитета и нови претседник државне контроле нестао без трага на путу између Рима и северне Италије. Полиција води енергичну истрагу да би установила разлог овог нестанка.

У изјави коју је дао ратним дописницима

Черчил је истакао важност конференција у Каиру и Техерану

Анкара, 11 децембар. (МТИ) Према извештају из Каира, министар претседник Черчил у току разговора са ратним дописницима говорио је са признањем о потпуном јединству британског и америчког народа. Нагласио је важност одлука конференције у Каиру и Техерану. Говорено је отворено о току ратних догађаја и о низу међународних конференција које се крећу на војном односно политичком пољу. Иако није тајио веру у победу, потсетио је и на то да остаје још много шта да се учини.

Америчке трупе заузеле Мињано

и спуштају се у долину Лири

Цирих, 11 децембар. (МТИ) — Извештај из Главног стана у Напуљу, саопштава да је Пета америчка армија после борби које су беснеле на отприлике 25 километара широком фронту заузела Мињано, односно рушевине града. За Мињано су се данима водиле тешке борбе и артилерија противничких страна претворила је у рушевине овај градић. Прве јединице англосаксонских трупа почеле су да се опуштају у долину Лири. Амерички одреди заузели су 900 метара висок вис Самбукаро. На северној обали потока Моро савезничке трупе успоставиле су мостобран.

Приликом последњег напада на Софију погинуло је 11 а рањено 20 лица

НА ГРАД ЈЕ БАЧЕНО ОКО 100 БОМБИ

Софија, 11 децембар. (ТП) — О нападу из ваздуха извршеном на престоницу Бугарске објављени су до сада следећи подаци: »11 погинулих и 20 рањених. На град је бачено око 100 бомби међу којима је било више темпираних. Контраавионска артилерија је оборила 4 непријатељска авиона«. Претседник владе Божилов одмах после напада [illegible] отишао је на аеродром да изрази своје задовољство бугарским ловцима на успешној борби.

СОВЈЕТИМА НИЈЕ ПОТРЕБНА ИНВАЗИЈА НА БАЛКАН

Стокхолм, 11 децембар. — Према берлинском дописнику „Афтонбладета“, један балкански дипломата изјавио је да Москви није потребна инвазија на Балкан јер Тито држи позиције за Стаљина.

На Источном фронту прошле недеље није било промена

У борбама у јужној Италији учествују и бадољове трупе

Берлин, 11 децембар. (МТИ) — Како се у немачким војним круговима даје скупан извештај, прошле недеље на Источном фронту такорећи није дошло до промене. Најзначајнији догађај ове недеље био је успешан немачки противнапад код керчког мостобрана. После ликвидирања јужног дела сада се врше напади против северног дела мостобрана и нов успех је постигнут заузећем једног важног висинског положаја — како јавља данашњи ратни извештај. Исто су тако били успешни немачки контранапади код Житомира и Коростена. Насупрот томе, на сектору фронта југозападно од Кременчуга воде се необично јаке одбранбене борбе.

На фронту у Јужној Италији на сектору Венафро развиле су се борбе само дуж јадранске обале, али су и оне само локалног карактера. У тим борбама поред Пете и Осме армије убачене су и Бадољове трупе.

ГОВОР ФОН РИБЕНТРОПА ПРЕКО РАДИЈА

Берлин, 11 децембар. — (ДНБ). Министар спољних послова Рајха фон Рибентроп одржаће говор на немачком радиу у суботу у 8.30 часова поводом двогодишњице савеза између Италије, Немачке и Јапана.

Бенеш је стигао у Москву

Стокхолм, 11 децембар. — Енглеска обавештајна служба јавља да је Бенеш, „претседник Чехословачке републике“, приспео у Москву.

МИШЉЕЊЕ ЛОНДОНСКИХ ВОЈНИХ КРУГОВА О ОПЕРАЦИЈАМА У ИТАЛИЈИ

Лондон, 11 децембар. — (БТ). У лондонским војним круговима мисле да ће армија генерала Александра стално вршити притисак на немачке трупе и то тако што ће напредовати дневно два до три километра. Насупрот томе сматрају за невероватно да ће Александер моћи да дође до већег стратегиског успеха с обзиром да се Немци стално наслањају на висинске положаје а и многе реке олакшавају одбрану.

МАРШАЛ ДЕ БОНО УХАПШЕН

Цирих, 11 децембар. — **(МТИ) Јавља се из Киаса да се према званичним саопштењима маршал Де Боно сада налази у затвору у близини Бергама очекујући суђење посебног суда.**

Кроз штампу

Д-р Гебелс о пропаганди Савезника

„Дас Рајх“ доноси уобичајени уводник д-ра Гебелса, у којем Министар Рајха потребу пропаганде коју воде Савезници против Немачке своди на положај противника у нетој ратној години. „Не треба указивати — пише д-р Гебелс — да Енглези и Американци у овоме рату нису дошли до никаквог претежног војног успеха. Где су, на ратиштима, постигли успехе, оне су биле другоразредне или периферне природе. А и свако зна да је непријатељска страна расцепкана највећим унутрашњим супротностима, па већ зато мора свима средствима стремити да рат по могућству доконча до резултата који ће за њу бити бар у пола сношљив“.

„Велика Британија — подвлачи, у даљем разлагању, д-р Гебелс нема никакав ратни циљ за који би вредило умрети. Свет се жели ослободити нацистичке тиранije, кажу енглеске пропагандисти, на што мали човек с правом пита где је та такозвана нацистичка тиранија стала досад на пут британским животним интересима“.

Д-р Гебелс наглашује затим да супротности у непријатељском логору дјктирају њима што бржи завршетак рата, и на то има да се сведе што Савезници сад покушавају да на немачки народ бацају „пропагандистичке бомбе на блокове кућа“, пошто бацање оних других није довело до жељеног успеха. „Непријатељска страна може да верује или не — пише Министар Рајха — али то стоји да немачки народ данас стоји према рату и његовим свирепим конзеквенцама са равноправношћу и постојаношћу која заслужује више него дивљење. Ако наши непријатељи данас то неће да признају, сутра ће то морати увидети . . .“ „Пропагандистички блеф којим су они хтели да нас препадну, распиниуо се као мехур од сапуна. Ко погледа на Немачку, тај види само у топовске и пушчане цеви, а не у малодушна срца“.

*

„Нестер Лојд“ доноси — по НШТ-у — из пера познатог немачког војног дописника Серториуса, расматрања о могућностима непријатељског генералног напада на Европу. Серториус сматра да је питање када ће тај напад да наступи још необјашњено, али „већ се сад даје наслућивати да ће намерени главни удари непријатеља следовати на Истоку и Западу, док би Југ у концентричном операционом плану Савезника играо малу улогу“. „Запело да ће, са почетком генералне офанзиве, и непријатељски притисак на европско јужно крило повећати — пише Серториус — нарочито тамо где је непријатељ сада већ ангажовао значајне снаге, наиме у Италији, на које ратиште Врховна команда Савезника може још, из оперативних резерва које стоје у Северној Африци, да бесумње приведе још јаке снаге, разуме се само по сразмеру постојеће транспортне бродске тонаже...“

Серториус своди своја разлагања на закључак да „у будућој генералној офанзиви Савезника против Европе непријатељски напад с Југа неће имати превелике сразмере“. „Има се, додуше — као што је већ речено — рачунати са појачаним улошком снаге на италијанском фронту, али је врло невероватно да ће се образовати друго нападачко тежиште у Средоземљу, тојест евентуални покушај инвазије на Балкан. Против тога говори не само већ споменута тешкоћа бродске тонаже, него и чињеница да су Британцима поново истргнуте испод ногу даске за отскок, које су они мислили да су већ створили за искрцавање у простору Солуна, запоседањем низа острва у Егејском Мору“.“

*

„Базлер Нахрихтен“ у уводном чланку расматра питање могућности скорог мира, које своди на следећи закључак: „Ми шансе за једно скоро примирје обележавамо нулом, сем ако би негде наступио слом какве било врсте. Али, положај нигде не изгледа тако да би се скоро тако нешто могло очекивати. Ако смо заступали гледиште да би негде и могли да се воде разговори о примирју, та чињеница да о томе круже гласови не значи још ништа. Ти гласови могу да су и потпуно измишљени. Ако пак они не потичу из репортерске маште, онда има и других објашњења за постанак таквих вести. За вољу за истрајањем у Немачкој није, наравно, пожељно да се тамо поверује да је немачка влада уверена у потребу докончања рата, — дакле би ширење таквих вести могло бити објашњено и акцијом антинемачке пропаганде . . . Цела кампања примирја — завршује швајцарски лист — је још једна потврда да свака вест из иностранства, која мора да прође кроз цензуру, не мора, додуше, да је лажна, али да она нема више од 50% вероватноће у себи пре но што је потврди противничка страна или ток самих догађаја.

*

„Еште Мађарорсаг“ у уводнику бави се садањом фазом рата и констатује:

„Светом опет влада затишје пред буру. На ратиштима настале борбе које талкају у месту објашњавају се временским променама које иду са зимом. Северно од Кијева све више се повећава снег; пред Римом долине испресецане провалијама и високим бреговима пружају сигурна склоништа од бомби тешкој немачкој артилерији која је завесом од граната нанела тешке губитке како Осмој британској армији тако и америчким одредима Кларка. По четрдесет пута треба јуришати на један брдски врх док се Немци не повуку са њега, а руски тенковски корпуси који јуришају у завоју Дњепра после десетодневних јуриша извојевали су само безначајне „непиће“ продора. После бомбардовања Берлина и Лајпцига на немачке градове није извршен значајнији ваздушни јуриш; зимски месец пружа већ већу корист страни која се брани . . . У овој зимској атмосфери напетог ишчекивања, коју су велики дипломатски догађаји две конференције у Каиру и конференције у Техерану учинили још више наслућиваном, и даље траје уздржавање немачких снага на чега су се 1943 позивали у Берлину.

После великих састанака може се констатовати да ће зараћене стране не само својом војном стратегијом већ и пропагандом иступити пред јавност: према томе које средство тоталног рата обећава већи успех. Сада, пошто је у Техерану најављено непрестано ваздушно бомбардовање Немачке са запада, југа и истока, природно да се са немачке стране толико спомињана „одмазда“ појављује као шаховски потез још већег значаја. Рајх је најавио да је „одмазда“ која треба да се сручи на Енглеску технички завршена, „есфабрикована“. Војни сарадник ДНБ-а додаје томе да се спремају важни војни догађаји јер ће немачке противмере „изазвати сасвим другу пробу живаца“ у Великој Британији, где се врло брзо поставило питање: „докле се може издржати овакав рат?“

БИОСКОП НЕМЗЕТИ

Од 11—19 децембра

Златан паун

(ARANY PÁVA)

Мађарски премијерни филм

Пагер А., Шуљок М. и Селош А.

Шведска је узнемирена због догађаја у Норвешкој

изјавио је шведски министар спољних послова

Стокхолм, 11 децембар. (БТ) — Шведски министар спољних послова Гинтер дао је у петак изјаву штампи током које је рекао да догађаји у Норвешкој безусловно имају утицаја и на Шведску пошто су ти догађаји изазвали узнемирење у шведској јавности. Истовремено се министар врло оптимистички изразио о пловидби између Шведске и Јужне Америке и о могућности успоставе ваздушног саобраћаја између Стокхолма и Лондона. Као што је познато, ваздушни саобраћај између та два града је био обустављен.

У Анкари мисле да Турска неће напустити неутралан став

Анкара, 11 децембар. (МТИ) — Изјаве министара спољних послова Менемендјоглуа претставницима стране штампе изазвале су напредно умирујући утисак у турској престоници и свакога убедиле да ће — насупрот извештајима англосаксонске штампе претходних дана — политика Турске остати непромењена. Иначе, у турском унутарње политичком животу због мухамеданског верског празника влада пауза. Према обичају, за време великих празника увек излази само један лист на турском језику, лист „Кизилај“. У овом листу посланик Атај, главни уредник „Улуса“, обухвата догађаје приликом посете у Каиру али не додаје занимљиве коментаре.

Седници одбора за Италију претседавао је руски делегат Вишински

Ватикан је због тога веома узнемирен

Ватикан, 11 децембар. (ДНБ) — У ватиканским круговима, како пише лист »Ла Сера«, велико узнемирење је изазвала вест да је на седници одбора за Италију, која је одржана у главном стану маршала Бадоља, претседавао руски претставник Вишински. Службени кругови Ватикана виде у томе израз расположења Савезника према комунистима и заступају становиште да Вишински игра улогу тројанског коња у погледу католичких Италијана. У Ватикану, према истом новинарском извору, са највећом пажњом посматрају развитак догађаја пошто су уверени да та савезничка политика пружа терен комунистима у јужној Италији.

НЕМЦИ СУ ЕВАКУИСАЛИ ЗНАМЕНКУ

Цирих, 11 децембар. — (БЕ). Према извештајима приспелим у Цирих, немачке трупе на источном ратишту евакуисале су Знаменку и заузеле нове положаје у правцу Кировграда.

ИДН СЕ ВРАТИО У ЕНГЛЕСКУ

Стокхолм, 11 децембар. — (МТИ). Према извештају енглеске обавештајне службе, министар спољних послова Идн у пратњи америчког амбасадора Вајнента стигао је у суботу изјутра авионом у Енглеску.

FRANZ JOSEF
ГОРКА ВОДА

ПРЕГЛЕД ВОЈНЕ И ПОЛИТИЧКЕ СИТУАЦИЈЕ

Будапешта, 11 децембар. (Телефоном) — На Источном фронту, код Керча, керсонског мостобрана, у простору Кременчуга и Черкасиа, у простору Житомира и Коростена, између Припјета и Березине и поред Дњепра биле су теже борбе. Трупе генерала Манштајна током четворонедељне контраофанзиве не само да су освојиле Коростен и Житомир него су продрле још 50 километара напред у простор руске кијевске избочине. Јуче су биле необично тешке борбе јужно од Малина, који се налази отприлике на пола пута између Коростена и Кијева. Девет немачких тенковских дивизија са више С. С. јуришних брзих моторизованих одреда без престанка јуришају у простору дњепарске окуке где су Руси ушли у Знаменку, железничку раскрсницу. Према службеном извештају, немачке трупе су евакуисале Знаменку и заузеле нове положаје према Кировограду. Сада се воде јаке борбе 10 километара западно од Знаменке. На том месту оперише и Друга руска армија под командом генерала Куњијева. Совјетско воћство би хтело да ту удари клин између Прве немачке тенковске армије и Осме немачке армије која се бори код Черкасиа. Правац њиховог продора је Кировград, који се налази југозападно од Знаменке. Они покушавају да се приближе тој тачки са сезера и североистока и њихови истурени одреди налазе се на 20 километара од града. Поновљени су совјетски напади испред Кривој-рога.

ТУРСКА

У Берлину и у Лондону су убеђени да се на улазак Турске у рат пре наступања нових политичких догађаја не може рачунати. Међутим, турска влада је већ спровела извесне мере, као на пример: прогласила је пет километара широк појас око Дарданела за забрањену зону. На место заменика шефа турског генералштаба Гендза постављен генерал Орбај, командант турске источне војске. Саопштено је још да ће се маршал Чакмак, пошто је достигао пуни број година службе, повући у пензију.

Вредни су пажње и догађаји који се развијају на југу Европе. Један извештај јавља да је претседник републике Кубе изјавио да Шпанија не ради против САД као инструмент Немачке. Догађај у вези са Шпанијом је и враћање дванаесте групе плаве дивизије са Источног фронта у Шпанију.

НЕМАЧКИ УНУТРАШЊИ ФРОНТ

У последње време распостањене су многе непроверене вести. Њима се бави и Гебелс и констатује да вести које желе да створе пометњу неће постићи успех у немачком народу као што ни ваздушни напади немају онај успех какав су замишљали Англосаксонци. У Немачкој не може бити говора о неком дефетизму. То је констатовао и Химлер, јер судбина сваког појединог Немца је живот или смрт као и судбина, т. ј. живот и смрт целокупног немачког народа. Онај који се било каквом речју изјасни да није уз животну борбу Немачке, тај је против, а онај који је против Немачке тај ће изгубити главу. Ту идеју излаже и један немачки публициста у ступцима »Фелкишер Беобахтера« када пише да се непријатељ вара када полаже наде у оне делове народних маса које хоће у Немачкој мир. Немачка неће капитулирати јер је залога победе у њеној руци — констатује на крају »Фелкишер Беобахтер«.

БУГАРСКА

Као што смо већ у нашем листу донели извештај на основу вести МТИ-а, ДНБ-а и агенције ТП, бугарско Собрање је одржало ванредну тајну седницу. И владина већина у Собрању је одржала тајне седнице и то више пута једну за другом. Телеграфски извештаји о томе потсећају да су се на тајној седници водиле дебате о личним променама у влади. Према политичким круговима у Софији, потпуно расчишћавање политичке ситуације као и извесне промене у влади одложене су за једно две недеље а и претседник владе је водио преговоре у погледу промене тих личности. У вези с тим вестима једна телеграфска агенција јавља следеће: „Бугарска влада званично демантује вест, распрострањену из енглеског извора, да је у Софији у среду увече одржана тајна седница министарског савета на којој су расправљали о важним унутрашњим и спољно-политичким питањима. У ствари су чланови владе одржали седницу у среду али на дневном реду исте била су само текућа питања.

А.

Вилхелмштрасе о „мудрој политици шефа турске државе"

Изјавом Менемендјоглуа потпуно је одређен став турске политике

Берлин, 11 децембар. (ДНБ) — Са надлежног немачког места информативно се саопштава:

У Вилхелмштрасеу оцењују изјаву Менемендјоглуа дату немачким новинарима тако као да она потпуно јасно одређује став турске политике а истовремено потврђује и изражава становиште немачких политичара у погледу турске политике. У Вилхелмштрасеу поново наглашују „мудру политику шефа турске државе". Ту политику одређују заједно турска народна странка и турска влада.

РУЗВЕЛТ ЈЕ ПРИ ПОВРАТКУ У АМЕРИКУ ПОСЕТИО ОСТРВО МАЛТУ

Цирих, 11 децембра. — (МТИ) Претседник Рузвелт у пратњи генерала Ајзенхауера, генерала Кларка, Хари Хопкинса и личног штаба стигао је четворомоторним авионом Даглас на острво Малту. Апарат америчког претседника пратило је 20 ловачких авиона. На аеродрому Лука претседника је поздравио командант острва лорд Корт. Рузвелт је потом прочитао поруку америчког народа и топлим речима истакао херојску улогу Малте. Претседник је извршио смотру почасне чете па је направио кратак пут аутомобилом по острву.

НЕПОТВРЂЕНА ВЕСТ О ПОСЕТИ РУЗВЕЛТА ЛОНДОНУ

Лисабон, 11 децембар. (МТИ). Према извештају енглеске обавештајне службе, у Лондону није потврђена вест да ће Рузвелт пре повратка у Америку посетити Лондон.

У КОПЕНХАГЕНУ БАЧЕНА У ВАЗДУХ ЈЕДНА ФАБРИКА

Стокхолм, 11 децембар. **(БТ). У петак у 12 часова непознати атентатори бацили су у ваздух фабрику „Сорел, Вистоф и Компанија" у Копенхагену. Експлозија је била тако јака да је у околини полупано најмање 5000 прозора. Штета се цени на два милиона круна.**

— **Америчка летећа тврђава срушила се на једно енглеско село.** БТ јавља из Лондона: Једна америчка летећа тврђава која је носила три хиљаде килограма бомби, срушила се на енглеско село Динстхорпи. Услед експлозије темпиране бомбе све куће у селу су срушене. Посада је успела да се спасе падобранима. Пилоти у још имали толико времена да становништво села позову да се спасава и тако експлозија није имала теже последице: лакше су рањена свега три лица.

— **Од почетка рата у Шведској осуђено 211 шпијуна.** Како шведски листови јављају, од почетка рата у Шведској је до сада осуђено због шпијунаже 211 лица, а за саботажу 13. Две трећине осуђених су шведски држављани.

ДОПУНА ЧЛАНКА „ТАЈМСА" О БУДУЋОЈ ЕВРОПИ

Цирих, 11 децембар. (МТИ). Из швајцарског извора је приспела једна допуна „Тајмсовом" чланку од петка о обнови Европе: „Треба одбити израђивање таквих блокова као на пример Мала антанта, који се не би поклапали са целом једном територијом зато што би у суседним државама могло то да изазове непријатељства.

ЧЕРЧИЛ ЈЕ ЗАВРШИО ПРЕГОВОРЕ У КАИРУ

Цирих, 11 децембар. (БЕ) — Према вестима приспелим у Цирих, завршен је дуги низ преговора у Каиру. Черчил је петак провео још у Каиру где је водио нове разговоре прво са југословенским краљем Петром а затим са грчким краљем Ђорђем. Разговорима је присуствовао и министар спољних послова Идн. Нарочито се сматрају важним разговори са краљем Петром обзиром на то што би Савезницима била у интересу што хитније расчишћавање ванредно замршене југословенске ситуације.

РУЗВЕЛТ ЈЕ ОБИШАО НЕКАДАШЊА БОЈИШТА У СЕВЕРНОЈ ИТАЛИЈИ

Вашингтон, 11 децембар. (БТ) — Јављају из Беле куће да је претседник Рузвелт на путу из Каира за Америку летео изнад бојишта у Северној Африци код Ел Аламејна, Тобрука, Бенгазиа, Триполиса, Туниса и полуострва Кап. Америчка делегација из Каира је кренула на пут са четири транспортна авиона америчке војске.

И БЕНЕШ ЈЕ ИЗГЛЕДА БИО У ИРАНУ ЗА ВРЕМЕ САСТАНКА РУЗВЕЛТ—ЧЕРЧИЛ—СТАЉИН

Лондон, 11 децембар. (БТ) — У лондонским круговима изгледа могуће да се Бенеш за време техеранске конференције налазио у Ирану. Међутим, из Лондона није дошла ни једна вест да је Бенеш учествовао у разговорима.

СМЕШТАЊЕ ИЗБЕГЛИЦА

Амстердам, 11 децембар. (ДНБ) — Енглеско министарство спољних послова у вези са избегличком конференцијом одржаном пролетос на Бермудима издало је у петак увече изјаву према којој је поново 20 влада позвано у међународни избеглички одбор. Ако поново позване владе приме позив, одбор ће имати 49 чланова.

Изјава саопштава даље да су упућене непосредне ноте неутралним земљама које су замољене да пруже азил избеглицама. Према саопштењу Министарства, Швајцарска сада пружа азил за 64.000 избеглица односно ратних заробљеника, Шведска влада недавно је примила више од 8.000 избеглица. Отпочето је слање 45.000 избеглица из Ирана у Индију, Јужну Африку, Палестину и Мексико, уз сарадњу заинтересованих влада.

Све више се погоршавају односи Лондона и француског одбора у Алжиру

КОНСТАТУЈЕ ЕНГЛЕСКА ШТАМПА

Женева, 11 децембар. (МТИ) Према лондонском извештају швајцарска агенција Мителпрес јавља да се однос између лондонске владе и француског одбора за ослобођење у Алжиру знатно погоршао. „Дејли Хералд", „Манчестер Гвардијан" и „Јоркшир Пост" заузимају став ради признања алжирског одбора као француске владе. Лондон је, међутим, остао уздржљив и неповерљив према француској крајњој струји и Де Голу и колеба се ради успоставе старог традиционалног пријатељства између Француске и Енглеске као и за неконтролисање оних струја које су непомирљиве.

Завршено је заседање парламентарне већине бугарског Собрања

Говорио је и бугарски претседник владе

Софија, 11 децембар. (МТИ) — На седницама парламентарне већине бугарског Собрања од 9 и 10 децембра одржало је 17 посланика говоре бавећи се разним питањима. Дебата је завршена експозеом претседника владе и неких министара. Дебата је текла у потпуном споразуму а изјаве министара су биле израз јединства.

Вести

НЕДЕЉА, 12 ДЕЦЕМБАР 1943

— **Недеља у Николајевској цркви.** Служба Божја почиње у 10 часова. Пева хор Ратарског црквеног певачког друштва. Диригент г. Милош Башић.

— **Унапређење у просветној служби.** Министар вера и просвете унапредио је течајног професора државне гимназије у Петрецу Гараи Иштвана, суплента из Сабадке Пот Иштвана, суплента из Ујвидека Ленард Белу и суплента из Сабадке Тот Миклоша, у редовне професоре.

— **Поздрав од хонведа.** Најискреније поздраве свима својим рођацима, пријатељима и познаницима шаљу хонведи Рада Апић из Жабље и Милош Чечуков из Фелшекабола.

— **Седница управног одбора муниципалног већа у Ујвидеку.** Велики жупан д-р Деак Лео сазвао је за 13 децембар, у понедељак, у 11 часова пре подне седницу управног одбора муниципалног већа града Ујвидека. На дневном реду ове седнице налазиће се градоначелнички и остали уобичајени извештаји.

— **Читуља.** Јуче је у нашем граду после тешке болести, преминуо у 63 години Јосиф Татић старији, градски пензионер, бивши полициски стражар још из времена пре првог светског рата. Њега ће се сећати још многи наши стари суграђани као старог чика Јоце, који је уживао велику популарност у грађанству. Сахрана поч. Јосифа Татића обавиће се данас у недељу 12 децембра, у 4 часа по подне, из капеле на овдашњем Римокатоличком гробљу.

† **Пољак Владислав.** У четвртак, 9 септембра, умро је у Зомбору после дуге и тешке болести, у 65-ој години живота Владислав Пољак, бележник у пензији. Као бележник, покојник је највише година службовао у Бачком Керестуру и Куцури, а неко време био је и сремски начелник Среза кулског. Сахрани је присуствовао велики број његових поштоваоца и личних пријатеља, а нарочито је било угледних грађана из Керестура и Куцуре. Русин по народности, покојник је за живота много допринео културном и економском подизању овдашњих Русина, те стекао неподелјене симпатије што се нарочито показало у посетама приликом његове дуготрајне болести и сахране. Опело је обавио и са дирљивим говором се опростио керестурски нарох г. д-р Ј. Сегеди, владичин намесник, уз асистенцију г. д-ра Кипа, капелана и још тројице свештеника. Вечна му памјат!

— **Затварање радњи пред божићне празнике.** Према саопштењу „Газдашаги Хирадо'-а, наредба о затварању радњи у подне неће важити за дане које претходе Божићу и то од 13 до 24 децембра. То значи да се тих дана радње животним намирницама могу држати отворене и преко подне.

— **Луткарско позориште у Ујвидеку почиње рад.** После кратке паузе левенташко луткарско позориште поново ће почети свој рад. Прва претстава овог позоришта одржаће се у недељу, 12 децембра, са почетком у 3 часа по подне. Приказаће се комад „Весело по подне смеха".

Отворена је сликарска изложба у Ујвидеку

Као што је „Нова пошта" објавила, Земаљски савез мађарских ликовних уметника и Делвидечки еснаф за лепе уметности организовали су сликарску изложбу великог стила, која се, упркос данашњим тешким приликама, може упоредити са најуспелијим мирнодопским изложбама. Приређивачи ове изложбе радили су и дању и ноћу да би осигурали што већи успех овој уметничкој приредби.

У суботу у подне завршен је овај велики посао и сликарска изложба је отворена у суботу по подне. Засада је изложено преко сто сликарских радова. При отварању изложбе министра просвете заступао је Ромхањи Ђула а присутни су били и веома многи од уметника-излагача.

Публика, а нарочито љубитељи сликарске уметности, вероватно ће са радошћу узети на знање да ће се у оквиру ове изложбе одржати неколико веома занимљивих предавања. У недељу, пре подне у 11 и по часова одржава предавање Фаркаш Золтан историчар уметности. У недељу по подне у 17 и по часова говориће генерални директор земаљског мађарског музеја за лепе уметности Чанки Денеш уз пројектоване слике о теми „Сто година мађарске уметности".

Изложба се може посетити свакодневно од 10 до 18 часова, улазница је 2 а стална улазница 5 пенга.

— **Културни матине у Левенте дому.** Просветно одељење Удружења левенти у Ујвидеку приређује културно матине 12 децембра у 16 и по часова у великој дворани левенте дома, на које управа позива левенташку омладину и њене чланове породице. Улазнице нема. Откуп програма је обавезан. Овога пута у оквиру матинеа приредиће се интересантно предавање о животу и поезији великог мађарског песника Петефи Шандора. Управа саопштава заинтересованима да ће се убудуће сваке недеље по подне приређивати овакви културни матинеи.

— **Градско јодно купатило** услед штедње у материјалу биће отсада **понедељником, уторником и средом цео дан затворено. Парно купатило отворено је у четвртак цео дан за женске, у петак и суботу цео дан и у недељу пре подне за мушкарце.**

3710

— **Украдено рубље за време сушења.** Жена Симе Аћимовића која станује у Сентелеки Корнел улици 23 у петак по подне ставила је своје рубље ради сушења на конопац у двориште. Када је хтела да скине рубље, приметила је да је оно већ нестало. Непознати лопов однео је осам мушких и једну дечју кошуљу. Штета износи 800 пенга. Полиција је повела истрагу.

— **Велики пожар у Ристићевој фабрици свиле.** У суботу пре подне пустошио је огроман пожар у Ристићевој фабрици свиле у Ђитра улици. Пожар је избио у сушари где је била нагомилана већа количина суве кудеље. Радници који су приметили пожар покушали су аутоматским справама за гашење да угуше пожар, али им то није пошло за руком. Ускоро су се на лицу места нашли ватрогасци са троје кола и после напорног рада од пуна два часа успели су да угасе пожар. Запаљена зграда је потпуно изгорела а уништена је и лабораторија, у којој су се налазили скупоцени инструменти и боје. Штета премашује 100.000 пенга. Претпоставља се да је до пожара дошло на тај начин да је сува кудеља пала на цев централног грејања ,која се повлачи дуж доњег дела зида.

— **Божићне јелке не могу се слати поштом.** Министар трговине издао је наредбу, по којој се, с обзиром на постојеће саобраћајне тешкоће, пред божићне празнике не могу слати поштом божићне јелке.

— **ПАРАСТОС.** Породица поч. Димитрија - Мите Клицина извештава пријатеље и сроднике да ће свом никад непрежаљеном драгом покојнику давати годишњи помен у суботу 18 о. м. у 10.45 часова пре подне у Саборној цркви.

†

Дубоко ојађени и великим болом у души јављамо свима рођацима, пријатељима и познаницима да је наш мили и никад непрежаљени муж, отац, деда, таст и чика

Јосиф Татић старији

градски пензионер

после дуге и тешке болести испустио своју племениту душу у петак у 4 часа после подне у 64 год. живота.

Тело милог нам покојника биће опојано по римокатоличком обреду данас у недељу 12 децембра у 4 часа после подне у капели на рим. кат. гробљу а затим предато матери земљи.

Заупокојена миса задушница одржаће се у среду 15 о. м. у 7.30 часова ујутро у рим. кат. катедрали.

ВЕЧНА МУ УСПОМЕНА И ЛАКА ЦРНА ЗЕМЉА!

Ујвидек, 11 децембра 1943 године.

ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА.

In memoriam

† Сима Николић

професор богословије Св. Саве

У петак, 3 децембра, преминуо је напрасно у Петеревеу бивши професор богословије св. Саве у Сремским Карловцима Сима Николић.

Покојни Сима Николић родио се у Турји 1907 године. Поникао је из чисте српске сељачке породице. Већ у раном детињству истицао се бистрином и амбициозношћу, што је навело његове родитеље да га даду у школу. Видећи да су му родитељи сиромашног стања, он одлази од куће, још док је био у нижим разредима гимназије и сам без ичије помоћи завршава гимназију, богословију, теолошки факултет и, најзад, одлази у Пољску где је био промовисан за магистра теологије.

По повратку из иностранства био је постављен за професора богословије у Сарајеву, затим Цетињу, а потом у Сремске Карловце. У богословији он почиње са педагошким и васпитачким радом. Генерацију за генерацијом младих богослова, будућих стубова светог православља, дочекује он и даје им потребног знања за живот и вршење узвишеног свештеничког позива. Какав је био као васпитач, најбоље се види по младим свештеничким генерацијама, које су надахнуте родољубљем и фанатичном љубављу према својој светој вери православној, за коју су спремни све жртвовати. Таквим својим радом он је учинио велику услугу и порадио много за лепшу будућност св. православне цркве. Иако није био примио свештенички чин, он се ипак може назвати слугом Божјим, јер је радио за добро св. православља.

Последњих година, због ванредних прилика у свету, покојник се морао повући са професорског положаја и настанити се у Петеревеу, у дому своје супруге. Но ни тада се није одао беспослицењу већ се одмах одао раду за који није имао претходну спрему, али који је посао вршио најуспешније. Бавио се економијом. Баш тај рад донео му је признање и поштовање свих друштвених слојева, јер сви који су га познавали могли су се уверити, да му је циљ живота рад. Он је био једнако велик и као интелектуалац и као економ. Његово прегалаштво служило нам је и служиће као пример.

Покојник је био не само добар професор и економ, већ и добар друг и пријатељ, муж, а поврх свега син! Вредна је помена и његова племенитост и дарежљивост. За њега се може слободно рећи, да је био редак пример племенитости и социјалног схватања.

Ових пар речи са којима је најбоље оцртан његов карактер, нека буду довољни да се осветли живот покојника који је био вредан и напредан.

Вечан му помен међу нама!

Петереве, 6 децембар 1943 г.

Јереј Боривој Јаковљевић,
парох.

Јефтин Божићни

ВАШАР

Огроман избор племенитих јабука, Цене: од 2.20 до 7.50 пенга по кг. У башти „ВИТАМИН" Поштанска улица број 5.

БИОСКОП РАКОЦИ ДАНАС

Од 4—12 децембра

Узајмљени живот

Премијера одличне мађарске драме

Мурати Лили и Б. Ленђел Ласло

— У возу између Будапеште и Ујвидека украден кофер. Спасоје Добановачки из Ујвидека за време док је путовао из Будапеште за Ујвидек брзим возом 30 новембра прешао је из свога купеа у вагон ресторан да би вечерао. Када се вратио у купе на своје запрепашћење приметио је да је његов кофер од мрке свињске коже заједно са две мушке кошуље, пицамом и другим стварима ,нестао. Штета износи 1000 пенга.

— Мртво тело у потоку. Једна жандармериска патрола наишла је у плићаку потока Мостонга, на једно мртво тело. Оно је извучено из воде и на основу докумената које су нађене у џепу, установљено је да је то леш коларског мајстора Суханери Јаноша из Чонопље. На мртвом телу нису пронађене никакве повреде. Истрагом је утврђено да је Суханери још пре десет дана нестао из свога села. Истрага треба да утврди да ли је по среди несрећан случај, самоубиство или убиство.

— У Будапешти улично ђубре повећано са 50 од сто. Према саопштењу звања за јавну чистоћу, ђубре по улицама Будапеште ове године износи за 50 од сто више него прошле године. У току 1942 за првих седам месеци улични чистачи покупили су укупно 14.2 милиона килограма ђубрета, док је та количина сада достигла 22.3 милиона килограма. Томе насупрот, у домаћинствима се смањила количина ђубрета. Ове године било је 14.1, а прошле 16.4 милиона килограма ђубрета у домаћинствима.

— Исклизнуо теретни воз у близини Папе. Из Папе јављају: Теретни воз који саобраћа између Ђера и Сомбатхеља на станици Винар исклизнуо је из шина. Услед тога путнички саобраћај могао се обављати само преславом.

Језива смрт под точковима трамваја

Јуче пре подне око 11 и по часова, изашао је из јеврејске синагоге Дајч Мор, бивши трговац, стар 63 године. Дајч је потпуно безбрижно ишао и упутио се на другу страну улице, држећи обе руке на леђима. Он није предосећао никакву опасност. У истом моменту трамвај број 43, који саобраћа II Ракоци Ференц улицом, приближавао се обичном брзином. Кочничар је вероватно мислио да ће стари Дајч брже прећи пругу, дао је прописни сигнал звоном али изгледа да то старац није чуо. Тек у последњем моменту старац је приметио трамвај али је већ било касно. Кочничар је наглo закочио, али се клизавих шина трамвај није могао у месту зауставити, него је свом снагом налетео на старога Дајча. Старац је одмах пао под точкове трамваја. Први лекар који се тамо нашао д-р Ласло Халас могао је само установити да је Дајч Мору прсла лобања и да је на месту остао мртав. На лице места изашла је судско лекарска комисија, да би утврдила до кога је кривица за ову саобраћајну несрећу.

РАКОЦИ

од 13-15 дец.

Само 3 дана

Сензационални француски филм у Ракоци (Палас) биоскопу са

ДАНЕЛ ДАРИЕ

У улози „Госпођица ми је мачеха"

— Накнадна предаја пријава за шећер у Сабадки омогућена је свим становницима, који нису могли досада да је из било ког разлога поднесу. Пријаве се добијају уз куповну књижицу у Градској апровизацији (Лендваи улица 2, I спрат) где треба и вратити испуњену шећерну пријавницу. Нарочито се упозоравају салашари на ову обавезу. Ко не буде поднео пријаву до 20 децембра, неће добити шећер за прво тромесечје идуће године.

— Сарџоглу ће одржати говор поводом недеље штедње. Из Цариграда јавља ДНБ: Претседник турске владе Сарџоглу отвориће 12 децембра недељу штедње, која се у Турској одржава сваке године. Овом говору у турским политичким круговима придаје се велика важност. Верује се да ће Сарџоглу том приликом говорити и о данашњем ставу Турске, који она заузима у вези са данашњом светском политичком ситуацијом.

— У Бачћулафалви ухваћени кријумчари дувана. Како се из Бачћулафалве јавља, два органа финансиског отсека у Зомбору за време свог инспекционог пута наишли су на друму према Зомбору на једног човека који је у врећи носио 20 килограма кријумчареног дувана. Сутрадан финанси су ухватили неколицину кријумчара дувана из Осивца код којих су нашли 29 килограма дувана. Ухапшени кријумчари су признали да су дуван купили од жене Гашпара Бездана.

— Држава која има два краља. Према америчким листовима, још увек постоји краљевство Дахомеј у Екваторијалној француској Африци. У престоници Дахомеја у Порто Рову живе у исто доба два краља владаоца. Један влада дању, а други ноћу. Обоје убирају и порез и то један дању, а други ноћу. Поставља се само питање: када спавају многобројни Црнци због пореских обавеза?

УМРЛА НАЈДЕБЉА ЖЕНА САБАДКЕ

Невероватне компликације са женом која је имала 200 килограма

Сабадка, 11 децембар. — Синоћ је у овдашњој Државној болници умрло у 46 години од капи у срцу Тереза супруга Јаноша Секеља. Њена смрт само по себи можда не би престављала тако велику сензацију, јер најзад да људи умиру од срчане капи није никаква реткост. она је била најдебља жена у граду, имала је 200 килограма тежине. Када су је донели у болницу, око њеног смештаја настале су читаве компликације. Морали су да саставе два кревета на којима је лежала, а када је умрла морали су да је ставе на двоја носила које су носили шест јаких људи.

Градоначелник сл. кр. града Ујвидека
Бр. 48.884/1943 адм.

ПРЕДМЕТ: Осигурање јесењег орања.

О Б Ј А В А

С обзиром на велики значај јесењег орања за народно господарство, поново упозорујем пољопривреднике, да без обзира што влада због ратних прилика није у могућности посебно да награђује јесење орање, сваки пољопривредник обави орање пре него што наступе мразеви, и да на тај начин у сопственом интересу задовољи потребе земље и удовољи законским прописима.

Ујвидек, 30 новембар 1943.

Д-р витез Нађ Миклош, с. р.
градоначелник.

— После рата у Бразилију ће се моћи уселити 5.000 лица из појединих земаља. Из Мадрида се јавља: На конгресу привредних стручњака одржаном недавно у Рио де Жанеиру претресана су и питања послератног уселавања. Једногласно је примљен предлог да се квота уселеника у Бразилију после рата за поједине европске земље утврди са 5.000.

— Ограничења у железничком саобраћају у Србији. МТИ јавља из Загреба: У смислу наредбе Српске дирекције државних железница, до даљег наређења обуставља се железнички саобраћај између Београда и Јужне Србије изузев Кучева.

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА

Незнанки — Сабадка. Примили смо Ваше писмо у коме износите Вашу трагедију. Нажалост, оно што нам у писму износите тачно је. Али »небо је високо, а Бог далеко«, па је Ваш апел глас вапијућег у пустињи. Ми са наше стране чинимо све колико нам је у могућности да помогнемо оне који су без своје кривице запали у невољу и којима је учињена нека неправда. Ваше писмо доставили смо народном посланику г. Милану Л. Поповићу и надамо се да ће он у најскоријем времену поступити по Вашем писму да би се ово болно питање једном решило на хуман и човечан начин.

†

Ојађеним срцем јављамо свима сродницима, пријатељима и познаницима, да је наша љубљена и никад не прежаљена мати и тетка

уд. Нева Милин, рођ. Поповић

11 децембра 1943 год. изненада испустила своју племениту душу и у вечност се преселила.

Тело миле нам покојнице опојаће се 13 децембра 1943 у 2 часа по подне у капели св. Успенског гробља а затим предати матери земљи.

ВЕЧАН ЈОЈ ПОМЕН И ЛАКА ЦРНА ЗЕМЉА!

Ујвидек, 12 децембра 1943 год.

Неутешна кћи:
ВЕРА МИЛИН
и остала родбина.

3748

Склапање уговора за сунцокрет

за 1944 економску годину за „HAZAI" фабрику уља а. д.

прави у ЗОМБОРУ искључиво повереник

Рапић Јанош, Ракоци (Бајска) улица 9

За „HAZAI" фабрику уља у Зомбору нико осим поменутог повереника није овлаштен склапати уговор за сунцокрет. — Ово се саопштава ради избегавања неспоразума.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

— **Међународна изложба у Будапешти за 1944 отказана.** Интернационална изложба и сајам у Будапешти, који ни ове године није одржан, отказан је и за 1944. Мађарско Министарство пропаганде упутило је Изложбени одбор да за наредно пролеће спремни изложбу, која ће предочити социјалне тековине Мађарске.

— **У Румунији је бело брашно у слободној продаји.** Новом наредбом Министарства за на одно снабдевање, у Румунији се бело брашно може од 1 децембра ове до 17 јануара наредне године куповати и продавати из слободне руке, без икаквих карата и формалности.

— **Турски дУван поскупео.** У јануару 1944 отвара се у Смирни тржиште новог дувана. Америчке фирме ће овог пута обављати куповине путем својих властитих организација. Цена дувану биће виша но овогодишња, пошто су скочили и трошкови око производње. Немачке дуванске фирме су већ сада купиле код трговаца манипулисан турски дуван по 310 пјастера килограм.

— **Градска трошарина у Загребу утростручена.** Загребачка градска управа повисила је трошарину града за 200 процената.

— **Извоз мађарске пшенице у Швајцарску.** Према споразуму у септембру ове године, Мађарска се обавезала да извезе у Швајцарску 300.000 мтц. пшенице по цену од 55 шв. франака. Допунским уговором утврђено је да Мађарска, уз сличне услове, извезе у Швајцарску даљих 250.000 мтц.

— **Цене пива у Загребу повишене.** Услед повећане потрошарине, утврђене су по загребачким гостионицама нове цене пиву. Чаша жутог пива стаје, у првокласној гостионици, 31 п по, а флаша црног пива 63 куне.

Зимска остава воћа

Просторије у које остављамо воће за зиму треба да су хладне, умерено влажне, мрачне, чисте, и да има у њима промаје. У сувим, топлим просторијама воће, додуше, брзо дозрева за потрошњу, али и осушује, тако да губи у квалитету. Воће које је пак смештено на влази, лако трули. Зависи и од дебљине љуске, вештине превлаке, и других околности, хоће ли воће брзо покварити се или неће. Ако у просторијама нема ни мало влаге, можемо то постићи вешањем мокрих врећа и шкропљењем пода (патоса); превелику влагу пак можемо смањити кречним хлоридом или којом другом материјом за ту сврху, која нема мириса ни уопште неког задаха.

За смештање воћа сасвим су непогодни влажни, мемљиви и нечисти подруми где се чува кисео купус, репа, кромпир и друге намирнице од којих воће може да прими задах. Баш зато што финије воће тек после дужег времена добије у пуној мери свој својствени мирис (арому) и укус, необично је важно где ћемо га и како сместити.

Просторије у које смо сместили воће морају се у прво време чешће проветравати него касније, нарочито ноћу, кад је ваздух влажнији и хладнији. Притом узимати у обзир, дабогме, временске прилике. Просторије — комору, јестичару — треба пре смештаја воћа темељито очистити, по могућству изнова окречити, а под, полице и другу хрвенарију добро оприбати. Воће постављамо слободно на полице (ове треба да су од дрвета лишћара, не од четинара, јер ово дрво мирише). Имамо ли довољно простора, најбоље је воће полагати у једном слоју, стављајмо доле позно воће, а горе рано. Позно воће можемо полагати највише у три слоја.

Најбоље се воће чува у хладњачама, у којима се вештачки одржава ниска топлота.

*

ДА КРОМПИР ПУТЕМ НЕ ПРОМРЗНЕ

Зими није препоручљиво слати кромпир на веће даљине, јер може да промрзне. Ако смо пак принуђени да кромпир шаљемо и зими, можемо га од промрзавања сачувати ако га овако за пут припремимо: џак или врећу у коју ће се кромпир за слање упаковати, треба замочити у хладну воду, и оцедити од воде па одмах пунити кромпиром. Затим треба још једном напуњен џак кромпиром сполја прелити хладном водом, завезати и отпремити. Овако упакован кромпир издржаће на путу и најљући мраз а да не промрзне.

Љуске од кромпира као храна за куниће

Ако питоми зечићи — куниће — имају још довољане зелене хране, неће радо јести пресне љуске од кромпира. Али, са гледишта економије исхране, било би сасвим погрешно за то време кувати те љуске, јер би то у ратно време значило расипање. Зато, за време док траје зелена храна, скупљајмо љуске од кромпира и сушимо их — да бисмо спречили да не уплесниве — при сунцу, на ваздуху или на огњишту.

Кад се љуске скроз просуше, — претходно их, дабогме, морамо темељито очистити — ставимо их у танак папирнат џак и обесимо негде на прозраченом, сувом месту. Хранљива вредност таквих љусака од кромпира није за потцењивање. Пред давање зечићима, у зиму, пропаримо љуске у врелој води, и додамо нешто соли. Можемо помешати и мало сувог копривног семена, мекиња и кухињских отпадака разне врсте. На тај начин добићемо кабасту храну коју ће куниће радо јести, а која ће повољно утицати и на наслагу масти и меса.

ЈАБУКА

лепе мешане племените зимске сорте у корпама од 20 кг. паковано бруто за него франко предајна пошта, I кл. 65 пенга, II кл. 48 п или веће количине франко предајна станица I кл. 325 п., II кл. 240 п по 100 кг. паковано бруто за нето у свим количинама. ліферује:

Селебенка Ласло, Ирхоц, Карпатанија

ЗЕМЉОРАДНИЦИ!

ГАЈИТЕ СУНЦОКРЕТ!

Сунцокрет најбоље плаћа

1. јер од свих других усева осигурава земљораднику НАЈВЕЋИ ПРИХОД;
2. јер по „Јурчековом плану" у бодовима утврђену обавезу предавања олакшава и пружа земљораднику могућност да недостатак у бодовима надопуни;
3. јер пружа земљораднику прилику да се снабде одличном сточном храном: ГАЊЕВИМА;
4. јер додавањем гањева сточној храни подиже МЛЕЧНИ ПРИНОС, а преко увећаних МЛЕЧНИХ ПРОИЗВОДА подиже вишеструко и ПРИМАЊА У НОВЦУ те и тиме олакшава ИСПУЊАВАЊЕ БОДОВНЕ ОБАВЕЗЕ;
5. јер преостајућа СТАБЉИКА као одличан гориви материјал у многоме ублажава недостатак ЗИМСКОГ ГОРИВА;
6. јер допушта земљораднику да се у случају моментане нужде послужи бескаматним ЗАЈМОМ у износу од 150 пенга по уговореном и посејаном кат. јутру;
7. јер ПОЗАЈМИЦОМ ЏАКОВА обезбеђује брзу испоруку;
8. јер орање, сетва, окопавање, жетва и вршитба спрам других усева не задаје ВЕЋЕГ ПОСЛА;
9. јер услед своје СКРОМНОСТИ И ОТПОРНОСТИ против невремена и штеточина, нарочито пак услед велике предности, што РАЗВИТАК обухвата свега око 110 дана а ЖЕТВА друге економске радове НЕ ОМЕТА, те претставља тако за земљорадника НАЈМАЊИ РИЗИК, најзад
10. јер овлашћује земљорадника на пријем РЕТІ-ђубрива у количини од 30 кг за свако уговорено и засејано јутро.

Све ове неоспориве користи послужиће земљораднику у случају, ако

до 31 децембра 1943

потпише уговор. Ко ту прилику пропусти, губи до извесне мере право на пријем РЕТІ-ђубрива и гањева. Сваки дакле нека пожури са склапањем уговора!

Сва обавештења дајемо радо и бесплатно, сунцокрет преузимамо тачно и обрачунавамо брзо, позајмицу у новцу и џаковима вршимо благовремено и свим силама настојимо да произвођаче задовољимо.

Због склапања уговора нека се изволе пољопривредници пуним поверењем обратити нашим, у свим бачким општинама службујућим месним повереницима.

Наш повереник за Ујвидек: КОСТА ВРБАШКИ, Ужоки у. 23.

„ХАЗАИ" фабрика уља А. Д. Ујвербас Тел. 49

ШАХ

КОНАЧНИЦА БР. 56
— Од А. Ринка —

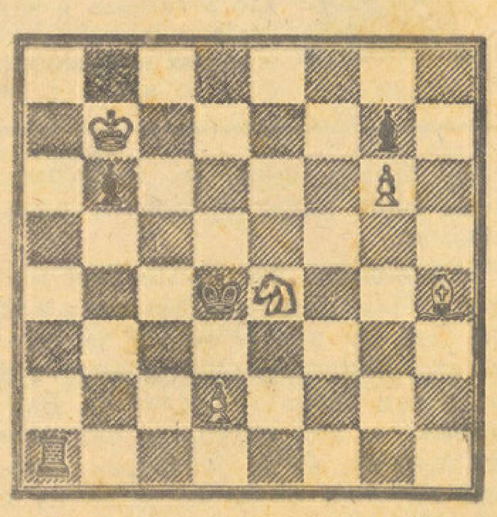

Beli: Kb7; Lh4; Sé4; Pd2, g6.
Crni: Kd4; Ta1; Pb6, g7.

Бели вуче и добија

#

Решење проблема бр. 31

1. Sc5—é3, Kb4:a4 (prisiljeno); 2. Sé3—c2, é4—é3; 3. b2—b3 mat.

Правилно решили:

Стеван и Владимир Плавшић, Васа Томић, Пачер; Никола Бошњак, Кула; Станимир Врачарић, Живојин Лазић и Славко Парабуцки, Стапар; Милан Петровић, Сабадка; Стеван С. Жижаков, Окер; Милан Ђ. Иванић, Мита Ђ. Иванов, Сентамаш; Милан Рутонић, Болдогасоњфалва; Андрија Пањковић; Петар Чабдарић, Зомбор; Павел Степнев, Ужвидек; Јоаким Сабадош, Мађаровар; Ђорђе Тапавица, Надаља.

#

I УТАКМИЦА У РЕШАВАЊУ ПРОБЛЕМА

Ниже четир проблема су последња у оквиру наше утакмице. Сва решења треба послати најкасније до недеље, 19 децембра, па ће затим сва решења бити прегледана и објављен резултат утакмице.

XVII. ПРОБЛЕМ С. ЛОЈДА
Beli: Ké5; Tc8; Lb5; Sg8; Pf4.
Crni: Kf7; Pé7.
Мат у четир потеза. (Броји 4 поена.)

XVIII. ПРОБЛЕМ С. ЛОЈДА
Beli: Kh2; Db2; Té4; Lé2.
Crni: Kd2; Sd1; Pb3.
Мат у три потеза. (Броји 3 поена.)

XIX. ПРОБЛЕМ С. ВОЛФА
Beli: Kh2; Dé7; Tc5, g5; Lh8; Sé3; Pb2.
Crni: Ké5; Sd5, f5; Pe6, é4, e6.
Мат у два потеза. (Броји 2 поена.)

XX. ПРОБЛЕМ ШИНКМАНА
Beli: Ké5; Da5; Ta4; Pc2, d4.
Crni: Kb5; Sa6, é4; Pb6, c7.
Мат у два потеза. (Броји 2 поена.)

#

А ШАХОВСКА ОРГАНИЗАЦИЈА У УЈВИДЕКУ

Ових дана основана је, у оквиру Удружења пријатеља високе школе, шаховска секција, чији члан може бити сваке лице које ступи и у Удружење, уз чланарину од 12 пенга годишње. У прогласу вође секције, упућеном јавности, позива се грађанство Ужвидека и околине, које се интересује за краљевску игру, да што многобројније ступи у шаховску секцију. Пријавити се треба, писмено или усмено, сваког радног дана од 8—12 часова код секретара д-ра Арпада Криштофа, Висока источна трговачка школа, Хорти Миклош пут бр. 8, I спрат, соба 14.

Силуете рата

ЈЕДНА „ЛЕТЕЋА ТВРЂАВА" СЕ СРУШИЛА...

»Ноје Цирихер Цајтунг« доноси занимљив опис падања једне америчке »летеће тврђаве« на швајцарском тлу, из пера једнога швајцарског новинара који је случајно био сведок догађаја. Из његовог написа вадимо маркантна места.

Имам слободан дан, те путујем мотоциклом својим родитељима у купатило Рагац. Прошло је подне. Одједном чујем са запада тупо али све јаче зврјање авиона. Пажљиво претражујем очима облачно небо и спазим како се формација од дванаест страних авиона у лепом степеничном реду развија од Сарганса у правцу купатила Рагац. Зука је врло жива и претећа, како је висина, колико могу да проценим, преко хиљаду метара... У томе тренутку започиње оштра одбранбена ватра. Пуцају на авионе спреда, одостраг, с лева, с десна... Набрзо, међутим, нестају ми аварати испред очију, пуцњава престаје.

Три четврти на један. Поново зазврјаше мотори. Истрчим на друм и поново опажам авионе — сад их је шеснаест. Одједном опазим да на левоме крилу формације у облику слова »ве« претпоследњи апарат вуче за собом пругу дима... Сад се одједном одваја од других и нагиње на леву страну, »посрће«... Зврји, па бљује ватру и спушта се нагло, управо пада... Одједном се букти у пламену, чује се снажна експлозија...

КАО КЛАДА ВАЉА СЕ ТРУП АВИОНА...

У истоме тренутку опажам три падобрана, како се спуштају... Делови авиона одвајају се, разлазе по ваздуху. Мотор и пропелер зује напред у ваздуху, крила су се одвојила и падају к земљи свако на своју страну. А позади падају остали делови.

Као нека клада ваља се труп авиона по ваздуху. А између запаљених дртина и дроњака спуштају се, полако, три падобранца. Одједном, један падобран — букти у пламену. Нестаје ми, мало затим, испред очију. Скромах, свршио је... Остала двојица лебде још даље и спуштају се све ближе к земљи.

Обраћам сада сву пажњу њима двојица, трудим се да их достигнем својим точком. Јурим као бесомучан. Добро је, видим их већ пред собом, у близини. Већ су близу земље. Час се лепо, мирно спуштају, час се поново преврћу око своје осовине. Пут ме води к једној шумици, губим их из вида, али слутећи правац, те јурим даље.

»ЈАКВА ЈЕ ОВО ДРЖАВА?«

Кад сам се промолио кроз дрвеће на чистину, — велико изненађење! Пред собом видим неке чељаде шћућурене на земљи. То ће бити један од њих! Да, да, то је. Силазим с мотоцикла, остављам га у страну и притрчавам тих неколико корака до њега. Сад ме је спазио, устаје. Стоји у ставу »мирно« и пита енглески:

— Каква је ово држава?

— Швајцарска!

— Ох, фино!

Прилази ми и пружа руку. Сада га могу тачно осмотрити. Младић од својих двадесетпетог или двадесетшест година, крупан, снажан. Носи униформу жуте боје. Око трбуха има гумени појас. О врату му виси микрофон. Лице му је све умазано крвљу, нос као да је размрскан.

Знам штребетати нешто енглески, нудим га да седне на траву. Вадим из џепа свој свежњић за завијање рана, чистим му лице, пажљиво уклањам мрље крви. Затим вадим дозу са цигаретама:

— Желите ли?

Буљи ми прво у табакеру, па онда на мене, и вели с радосним узбуђењем:

— Ох, прави амерички »мишунг«!

Кад је запалио, опажам како халапљиво, узнемирено увлачи. Распитујем за његовог колегу. Мора да је сто-двеста јарда одавде, у јужном правцу, — вели Американац. Полазимо заједно у трагање. Наскоро и налазимо на место где се спустио и други падобранац. Ту се већ искупило подоста света, који су помогли овоме једва 20-тогодишњем младићу да се ослетла из згужваног падобрана. Лежи онесвешћен на земљи. Мој Американац, са лицем које одаје и радост и узбуђење, сагиње се, ослушкује му дисање. У том тренутку овај отвара очи. Гледају се другови и почињу да плачу као мала деца...

Ми стојимо поред њих, чудно се осећамо, једва можемо да гледамо на њих. Сад стижу аутомобили на лице место. Прилазе к падобранцима неколико виших официра. Један, доста течним енглеским језиком, обраћа се старијем. Почиње испитивање.

»Ето, то је рат« — завршује свој извештај швајцарски новинар.

Владање за време ваздушне узбуне

Саопштење команданта Лего-лиге града Ужвидека

Поуздано сам обавештен о томе, да су поједина лица, после давања знака за узбуну ширила вести, да се улице не морају испразнити, јер је реч само о вежби и стога не треба сећи у склоништа. У данашњим приликама ми не одржавамо вежбе. У смислу законских прописа грађанство је дужно, да се и за време вежби влада по постојећим ратним прописима.

Нека се публика у своме интересу већ једном навикне на то, да до ваздушног напада на град може у свако доба доћи, а звук сирене означује да напад може да уследи већ кроз минут—два. Примери у иностранству показују, да се за недисциплиновано понашање за време ваздушне узбуне плаћа скупа цена. Умољавамо публику трезвеног размишља да помаже рад полиције у одржавању реда, да врши издата упутства, пријављују оне, која се било речју, било својим владањем огрешују о прописе. У склоништу за команданта могу се задржавати само лица, која су тамо одређена, јер су те просторије саграђене сразмерно одговарајућем броју лица. И стога ћемо бити приморани да посетиоце отстранимо.

Ради знања и равнања у погледу понашања за време ваздушне узбуне, наводимо следеће прописе:

1. Пешаци и бициклисти, који се налазе на улици, тргу или мосту, дужни су да похитају према првом улазу у кућу, чија капија има свод и ту под сводом капије, унутарњем, боље заштићеном делу треба остати. Из свода у капији у дворишту може се удаљити само после давања знака за престанак ваздушне опасности. Кућевласници су дужни да пристану, да бициклиста своје бицикле држе под улазом куће (у дворишту).

2. Капије кућа не смеју се закључавати кључем, раглом или на друге начин спречавати улаз у кућу.

3. Где нема склоништа, станари се могу задржавати на боље заштићеним местима у својим становима, али се не смеју задржавати ни код прозора, ни на балкону. Прозоре треба по могућности отворити, а ролов спустити.

4. Ако у близини не постоји кућа са капијом са сводом, пешаци и бициклисти, који се налазе на јавним саобраћајним местима, не могу се сакупљати у групама. Они треба да се растуре и склоне, по могућности тако, да буду сакривени пред авионима.

5. Пијачни продавци могу остати на својим местима.

6. Лица, која су додељена у службу ваздушне одбране могу и за време узбуне да саобраћају, али су дужни да своје легитимације без позива показују полицајцима, да се не би губило времена.

7. Превозна средства, поред одржавања постојећих саобраћајних прописа, дужна су да зауставе на десној страни коловоза, непосредно уз тротоар.

Такси шофери, фијакеристи и управљачи кола Матеоса дужни су да, под претњом најстроже казне, пођу на означена места и тамо се пријаве Команди ради евентуалног превоза рањеника.

8. Путници аутомобила и аутобуса, као и трамвајски кондуктер и кочничар дужни су да напусте кола и равнају се према прописима наведеним у 1. тачки.

9. Кочијаш превозног средства са животињском запрегом може да остане код своје животиње, али ако не би остао тамо, треба животињу да испрегне и привеже је за предмет, који се не може покренути (дебље дрво итд.).

10. Трамваји, изузев раскрснице, треба да се зауставе на ономе месту, на коме је кочничар чуо глас за узбуну.

11. Све лампе превозних средстава треба одмах угасити.

12. За време узбуне саобраћати могу само Хонведство, војска и жандармерија, као и органи станице за спасавање, ватрогасци и кола снабдевена нарочитом ознаком.

13. Нека сваки грађанин пази, да за време узбуне у насамо остављеном стану не остави запаљене лампе.

14. Нека се сваки грађанин понашује наредбама команданта кућне страже.

Одржавање ових прописа контролисаће појачане полицијске патроле, а лица која се буду огрешили, без обзира, биће спроведена у полицију.

Сви приватни санаторијуми у граду дужни су да пруже прву помоћ оним, којима је она потребна. Командати кућне страже могу рањене и болесне упућивати не само у станице за спасавање успостављене у подокрузима, него и санаторијуме.

Превијање рана лакше повређених лица врше лекари власти у својим становима.

Ради обавештења саопштавам, да се команда I. подокруга за сада налази у Хитлер Адолф улица број 21. Седишта осталих подокруга нису се променила.

Командант Лего лиге.

Читање просвећује!
Антикварне књиге купује продаје и замењује
Патаки Маргит
УЈВИДЕК, Хитлер Адолф ул. број 11

Биљанини козметички ОДГОВОРИ

ВЕРА. За проширене рупице и масну кожу је одлична следећа водица (ту водицу обично препоручујем мушкарцима са врло масним лицем): 125 гр. семенки од краставаца и 125 гр. слатких љуштених бадема заједно истуцати, а после полако додавати ¼ л. вреле дестилисане воде. Томе додати ¼ л. алкохола и 25 гр. ситно истуканог камфора, дуже времена мућкати, процедити кроз танак батист и употребити после сваког умивања. Осушене семенке од краставаца можете добити у радњама које продају семе за сејање. Можете сами спремити то млеко за лице. Упозорујем да је доста јако (и ако није шкодљиво), те је искључиво за грубу масну кожу са проширеним порама. Мед ми је потребан за жуч сапун и за једну врсту крема против бубуљица. Требала бих мед од жалфије, а може бити и од липе или багрема само мора бити потпуно чист и густ. Радо бих га заменила за жуч сапун и неки хранљиви крем. Да ли знате да је кафена кашичица меда намазаног на лице, савршено средство за умивање, а служи и уместо сапуна?

КАТИЦА. Употребљавајте све као и досада, за ноћ Биљана хормон крем, а за дан Биљана крем од краставаца. Недељно једном паковање од поморанџи. (Та паковања можете добити код парфимерије »Дарлинг«, Сабадка). После три месеца доћи ћу у Сабадку, па ме онда посетите. Прилажем вам рецепт против знојења испод пазуха и против знојења ногу:

Formalyn 10.0, Perhydrol 3.0, Aqu. dest. ad. 300.0.

Са ватом намазати делове који се зноје, а касније премазати са мало вазелина (дајте спремити у апотеци).

НАДЕЖДА. Пеге треба већ сада почети чистити. Свако вече после умивања ставите Биљана крем против пега масни, оставите на лицу пола часа и обришите лице. Ујутро после умивања на полувлажно лице ставите Биљана крем против пега суви, а пре пудера избришите лице. Ако се тачно држите овога упутства на пролеће нећете имати пеге. На пролеће треба да стављате у пудер мини прашка, који ће чувати лице од ултравиолетних зракова. Кремове поручите код парфимерије »Санитас« Зомбор.

МИЛКИЦА О. З. Против црвенила носа употребите следећи крем (нека вам се спреми у апотеци):

Resorcin 0.5, Flor. sulfur. 1,0, Vaeslin 8.5.

Увече кад је нос масчан и црвен намажите га овим кремом. Пошаљите ми адресован коверат са марком да вам пошаљем бесплатну књижицу за неговање.

ЛИЛИ, ЧЕРВЕНКА. Овом приликом се још једном захваљујем вама и вашој мами. Надам се да сте се већ утешили.

ЉУБИЦА. Ја сада не примам ученице. Дођите код мене и ја ћу вас врло радо упутити неној доброј козметичарки. Нека вас не одврати од те намере што вам тен није беспрекоран, јер ће вам већ козметичарка уредити лице.

БОЖАНА. Један од најхранљивијих кремова је Биљана Амаринис крем против бора. Употребљавајте га свако вече, а пошто је лице суво, за дан употребите Биљана хормон крем. Лице од крема треба увек избрисати, а тек онда ставити пудер. Све Биљана препарате можете добити и поштом поручити код парфимерије »Мира«, Обеће. Приликом куповања морате предати теглице, за доказ да сте потрошач Биљана препарата. Биљана Аморскин крем против бора, не може се више добити, због оскудице у сировинама.

ПРИЧА »НОВЕ ПОШТЕ«

ЧЕТИРИ МУСКЕТАРА

Миодраг Брашован

Кућа чика Пере шнајдера била је у гробљанском сокаку. А у тој кући се налазила ђачка соба велика, окречена штрицлом у коју је помешано нешто ружичасте боје. Музге од пераице се још и сада лепо виде на зидовима, иако је последњи пут кречена још пре пет година. Ту су од намештаја четири кревета, један у стилу »алт дајч«, други гвоздени војнички а остала два по свом облику изгледа да су прављени десетих година овога века. На сред собе повећи чамов сто, разуме се необојен. На столу »рајснеглама« причвршћен табак избледеле плаве хартије, која је сва исполивана разнобојним мастилом. С једне стране стола дрвена клупа без наслона, рођена сестра поменутог астала. С друге стране столица са једном расклиматаном ногом. У углу старинска тучана пећ на чијој је предњој страни као украс рељеф неке нимфе. Недалеко од пећи ширила се старинска фотеља са исцрвоточеним ногама, превучена неком чојаном материјом за коју би сада тешко било утврдити какве је боје. На зиду огледало у дрвеном оквиру, сумњиве вредности, јер се у њему од силних пега човек није могао огледати. На другој страни велика слика у боји: хусар с малом чика Перином главом, који је у Босанској војни био регрут.

Ваздух је у соби заударао на расхлађени дувански дим. Сва четворица становника Мића, Вића, Ића и Кића били су код куће. Мића је седео у фотељи с гитаром у рукама и својим пријатним тенором певао неку босанску севдалинку. Вића је у оделу и ципелама лежао у кревету покривен црвеним јорганом без навлаке. Ића је завијао цигарету уздишући. Кића је седео за столом и решавао неке математичке задатке. Није требало много посматрати па да се види да су то ученици Учитељске школе, познати по целој вароши као »препаранди«.

— Ето говорио је Вића да нисмо првог онако сукали код »Плавог грозда« сад би лепо могли ићи у позориште.

— Ићићемо и овако рече Мића. Баш сам јуче разговарао са директором, бићемо статисте. То значи да свако вече имамо четири места на галерији.

— Каквој галерији, — подиже главу Кића — валда хоћеш да кажеш на кокошињцу.

— Изгледа да би господин желео да добије ложу у партеру, зато што ће обучен у оклоп с лименим шлемом на глави једанпут месечно ћутке изигравати римског легионара, — рече Вића зајеђливо, подигавши главу са јастука.

— Шта се правиш важан, — љутито је прихватио препирку Кића — кад си се и сам тужио пре неки дан да на галерији искривиш шију као ћурка на дуду. Па онда оне завесе у ложама, пола ти позорнице сакрију, глумца скоро и не чујеш, права дивота.

— Мени је главна ствар да не чујем шаптало јер то ми иде на живце, говорио је Мића смејући се.

Овакве и сличне разговоре могли сте врло често слушати у поменутом ђачком стану. Мића, Вића, Ића и Кића били су нераздвојни другови. Сва четворица су похађали исти разред. Међу собом су се у многоме разликовали али би се увек братски слагали и искрено волели. Док је један од њих имао пара остала тројица нису били гладни. Када који од куће добије пакет, тај је још истог дана, планув као да га није ни било. Новац који су им слали родитељи скуцкали би до петог у месецу. Тада је било свега у изобиљу и јела и пића. Пушиле су се целе цигарете »на половче« нико није ни помишљао. Дани изобиља су брзо пролазили као леп сан, затим је долазила гадна јава, хладна соба, оскудна храна у Руској избегличкој мензи.

— Шта ћемо данас ручати? — питао је Мића, — њега је увек то интересовало јер је био гурман.

— Знаш и сам, — одговарао би Кића — данас боршч* с јајетом, сутра јаје с боршом, прекосутра борш без јајета па онда јаје без борша, затим опет све редом из почетка. Важно је да увек има промене да ти се храна не доједе.

Било је и горих дана, када нису имали пара ни за мензу. Тада су користили Ићин патент.

— Ја на себе много не трошим, — говорио би он — један оброк дневно, па доста. У 11 сати на одмору купим код чика Паје велику земичку. Поједем је па онда попијем 2 литре воде, земичка набубри па сам сит до сутра у 11 сати.

#

Соба им је била увек хладна. Кад зима стегне и падну велики снегови тада је најгоре. Прозори се никако ни не краве до пролећа. Тада се приступало радикалном чишћењу свезака и непотребних бележака. Читаве хрпе артије стајале су на поду. Све су то они жртвовали на »олтар топлоте« — како би Вића говорио. У те дане долазили су у школу са празним торбама, свеске су носили по џеповима, кући би одлазили с торбама набреклим као мехови. Не смемо грешити душу али нам се чини да су школска дрва и угаљ ишли у шетњу до гробљанског сокака. Ноћу су страдавале и дрвене ћуприје на јендецима, стога је Кића увек када иду пред вече у шетњу у унутрашњем џепу од зимског капута, носио сикирицу. Средства се нису бирала само да се постигне циљ: мало ватре у тучаној пећи с нимфом.

Као станари нису били баш много тачни. Чика Пера имао је муке с њима. Већ му дугују кирију за четири месеца. Неће деца у Америку — како је сам говорио — платиће. Већ је прошло и пет месеци а они кирију не плаћају. Сада је тешко платити све одједном овако се даље не може. Нашли су стан на другом крају вароши. Само је сада био проблем како ће се отселити. Чика Пера неће дати да изнесу своју креветнину и остале ствари док не плате. Морало се радити опрезно и у пуној тајанствености.

Око један сат ноћу Мића их је све избудио. Брзо су се обукли и спаковали. Сваки је имао велики буђур с јорганом и јастуком. И кофери су били спремни. Тада је Кића скочио кроз прозор на улицу. Додавали су му ствари ћутке задржавајући дисање. Затим су сви следовали његовом примеру. Ноћ је била лепа али без месеца. Другови су натоварени журно ишли улицом. Најтеже је било стићи до фијакерске станице. После су се фијакером одвезли у своју нову резиденцију. Изненађење је било сутра дан велико за чика Перу кад је видео да су деца побегла не плативши, иако се нису отселили у Америку.

#

Дошло је и време матури. Кандидати се озбиљно спремају. Спремају се и Кића, Мића, Ића и Вића. Али сваком говоре како њих није много брига за матуру. Ако не положе у јуну имају времена и у септембру. Весели су и расположени. У себи мало и зебу од те матуре, али то не би ни за живу главу признали. Нарочито се праве важни пред својим колегиницама.

— Градиво је огромно, — говори једна од њих. — Не може се ни прећи за ових десет дана.

— Ми ћемо га прећи — одговарао је Кића за једно по подне.

И одржали су реч. Када је један од колега навратио к њима по своје логаритамске таблице имао је шта и видети. Све књиге и свеске поређане по поду а Мића, Вића, Ића и Кића ухватили се за руке па шетају преко њих.

— Шта радите за Бога? — запита их друг у чуду.

— Видиш и сам ако имаш очи. Прелазимо градиво!

Остали су и надаље прави другови. Сва четворица су заједно матурирали у септембру.

* киселак

ЗАГА. Крем против црвенила руку је следећи: стипса 2.0, боракс 2.0, ланолин 75.0 (али правог), биљанове водице 75.0, бензое 5.0 (дајте га спремити у апотеци). Свако јутро руке оперите у топлој води, а после у хладној и онда ставите тај крем. Паковања за лице могу се добити код парфимерије Кос Ј., Ујвидек, П Ракоци Ф. 23. Има од лимуна, наранџи, краставаца. Једну кавену кашичицу прашка за паковање размутити у киселини или дестилисаној води и намазати кичицом на лице. Кад се осуши, лице се опере без сапуна, стави се танак слој крема, избрише се крем и стави пудер. То су такозвана воћна паковања за глачање коже, за скупљање пора и за бубуљичаво и масно лице.

СМИЉКА. Пудер мора да буде добар, без шкодљивих састојака, јер иначе ствара митесере, проширене поре, често и бубуљице. Ако употребљавате Биљана препарате, употребите и Биљана пудер.

Читаоци »Нове поште« имају права на бесплатни преглед лица и козметичке савете и усмено и писмено. (Молим приложити купон). Примам од 9—12 и од 3—6 часова сваког дана.

Биљана, Ујвидек, Андрашиј ул. 2, телефон 28—32.

Бесплатан купон бр.

79

за преглед лица и одговор

ШОМАН

Ујвидек, основано 1865 - Телефон 21-20 има грађевни и материјал за изолације, као и камење и надгробних споменика јевтиних и првокласних. 386

Укусне и елегантне женске букле јесењи и зимски капути у великом избору код

Хајнеман-а

Ујвидек Мусолини пут 13.

Данашњи спортски програм

Ујвидек:	УАК—Ујпешт
Будапешта:	Гама—Електромош
»	Чепел—СВШЕ
»	Кишпешт—Коложвар
»	Вашаш—БСКРТ
Нађварад:	Нађварад—ДиМАВАГ
Дебрецен:	Дебрецен—Шалготарјан
Солнок:	Солнок—Ференцварош

Резултати из иностранства

НЕМАЧКА

БЕЧ. Преко 7.000 гледалаца присуствовало је утакмици између Виене и ФК Вина. Тринаест минута пред крај игре резултат је био 2:2. У последњим минутима Виена је, бодрена публиком, диктирала паклени темпо и за ово кратко време постигла још пет голова, те се утакмица завршила резултатом 7:2.

Флоридсдорф, који је добио позив да суделује на божићном турниру у Будапешти, победио је Ралид сигурно са 5:2.

БУГАРСКА

СОФИЈА. Велико интересовање је владало за фудбалску утакмицу између два стара ривала Левског и Славије. Ова првенствена утакмица, која је пружила изврстан спорт, завршила се нерешеним резултатом 2:2.

ЛЕТОНИЈА

РИГА. У Риги су гостовали фудбалери из Данцига. Домаћи су пред преко 6.000 гледалаца захваљујући бољој техничкој и тактичкој игри победили госте за 6:3.

АРГЕНТИНА

Прошле недеље завршено је фудбалско првенство Аргентине. Ове године је такмичење за частан назив првака Аргентине било нарочито узбудљиво. Првенство је освојио Бока Јуниор испред Ривер Плате и Сан Лоренца.

ШВАЈЦАРСКА

ЦИРИХ. У једанаестом колу првенства изненађење претставља пораз Грасхоперса. Бод је изгубио и Кантонал, али је ипак задржао водеће место. Важнији резултати овога кола били су следећи: Кантонал-Ст. Гален 1:1, Сервет-Грасхоперс 1:0, Лозана—Лучерн 2:0, Јанг Феловс—ФК Цирих 5:3.

Води Кантонал са 18 бодова, а следе Лозана и Сервет са 17 односно 13 бодова.

ТРГОВАЧКА АКАДЕМИЈА—ГИМНАЗИЈА СА СРПСКИМ НАСТАВНИМ ЈЕЗИКОМ 1:1 (1:0)

У среду по подне, по лепом времену, одиграна је на Левенте игралишту утакмица ђачких тимова Трговачке академије и Гимназије са српским наставним језиком. Резултат је нерешен, 1:1 (1:0).

У првом полувремену »трговцима« припада нешто више од игре, док су у другом делу противници равноправни, те је и игра постала занимљивија. Трговачка академија, у којој се осећало отсуство Новаковића, показала се боља као целина, док је код Српске гимназије дошла до изражаја смишљена игра појединаца, од којих вреди истаћи Васића, најбољег играча на терену, као и Ференчека и Алексића. Код Трговачке академије се истицао рутинирани Надлачки. Било је присутно неколико стотина гледалаца, махом гимназијалаца. Сусрет је водио на опште задовољство г. Мусин.

Л. Б.

Ове године на Исланду нису запаљене ломаче слободе

Хиљаду годишња борба мале северне земље за независност и слободу

Пре 25 година, 1 децембра 1918, Исланд је прослављао један од најсрећнијих дана своје историје. Тога дана, наиме, исправљена је у Копенхагену једна 700-а годишња неправда, коју исландски народ никако није могао да заборави. Исланду је тога дана призната независност, коју је укинуо 1262 енергични норвешки краљ Хакон.

Исланд је, као насеље, основао један норвешки емигрант по имену Инголт Арналсон. Он је прву колонију основао на Исланду 874, а већ после неколико деценија ово насеље бројало је више хиљада становника. На Исланд су махом долазили они норвешки и дански грађани, који нису могли да подносе крваву владавину тадашњег монарха. Емигранти су 930 образовали самосталну исландску републику.

НЕПРЕКИДНА БОРБА ЗА СЛОБОДУ

Ова мала република економски се снажно развијала и око хиљадите године примила хришћанство. Норвешки владаоци, међутим, нису никако могли да се помире са напредовањем мале независне републике и тако је краљ Хакон са својим трупама 1262 искрцао на острво и ову малу земљу прикључио Норвешкој. Отада су Исланђани безброј пута, кроз векове, покушавали да врате своју независност и слободу, али све је било узалуд. Услед новог политичког стања, привредна ситуација земље се све више погоршавала, што је још више отежавала чињеница што су норвешке властодршци строгим законима онемогућивали привредницима правилан развитак у њиховом пословању.

После тога, 1381, Норвешка је прикључена Данској, и тада су Данци преузели норвешки монопол над Исландом. Ово стање је трајало вековима.

У историји Исланда дошло је до повољног преокрета код друге половине прошлог века. Под утицајем нових политичких идеја деветнаестог века, дански краљ је исландском народу дао устав. О прослави хиљадугодишњице оснивања Исланда, 1 августа 1874, у пристаништу Рекјавика, појавила се јахта данског краља, који је дошао да присуствује великој свечаности и лично преда своје даровe исландском народу. То је у историји Исланда био први случај, да је једна крунисана глава кročила на тле овог острва. У вези с овим свечаностима проглашен је устав у смислу кога у данској влади добија место један исландски министар. После обављених свечаних формалности, краљ је напустио острво, а борба Исланђана за њихову независност је даље текла.

Дошло је до првог светског рата. И тек после завршетка овога Исланђанима је пошло за руком да се њихова долазило до владиних криза, а прободном краљевином, која је ступила у персоналну унију са Данском. Отада је за ову малу земљу настао нов, срећан живот. На Исланду није долазило до владиних криза, а промене на министарским частима обављале су се саме кад је неки од министара умре.

ШТА ЈЕ ИСЛАНДУ ДОНЕО ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

У животу Исланда донео је важан преокрет други светски рат: Убрзо после окупације Норвешке, појавила се пред обалама острва енглеска морнарица. Исланд, који је за време првог светског рата строго одржавао своју неутралност, није уопште располагао војском, морнарицом, па чак ни обалским утврђењима. И тако је сасвим природно да Исланђани нису могли спречити енглеско искрцавање. Међу становницима овог мирољубивог и удаљеног острва у северном куту Европе било је и таквих који никада у животу нису никад видели војника. Енглези су извршили војну окупацију на Исланду, али су Исланђанима обезбедили политичку самосталност. Доцније су енглеске окупационе трупе замениле америчке, што ниуколико није утицало на новостворено стање на Исланду.

Исландски народ је ове године, скромнији него икада, прославио свој народни празник 1 децембар. На дан ове свечаности, 1 децембра све године прослава је трајала свега неколико часова, а уобичајене импозанте вечерње свечаности уопште нису одржане. У раније време на тај дан паљене су на многим местима острва стотинама буктиња, које су стављане на ломаче, као симбол љубави овог малог народа према слободи. Те ломаче су Исланђани називали спомен ломачама слободе. Ове године ове буктиње на ломачама нису горе, јер је командант окупационих трупа то забранио, позивајући се на прописе о замрачивању.

Пореско звање сл. и кр. града Ујвидека

ОБЈАВА О ЛИЦИТАЦИЈИ

Пореско звање сл. и кр. града Ујвидека на основу 6 тачке 12 зачела 69 §-а наредбе К. К. Х. Е. објављује, да ће се путем јавне лицитације продавати у име заостатака јавних пореза намештај, рубље итд. и то 13, 14 и 15 децембра у 9 часова пре подне у магацину, који се налази у улици Адолфа Хитлера бр. 5.

Ујвидек, 11 децембра 1943 године.

Градско пореско звање

Пореско звање сл. и кр. града Ујвидека

Број: 318-1927.

ОБЈАВА

На основу 15 §-а наредбе број 60.000-1927. која се односи на извршење наредбе П. М. 600-1927, извештава се, да је пореско звање почело да извршује попис пореских субјеката и пореских предмета за годину 1944.

Градско пореско звање обавештава грађанство, да попис пореских субјеката и пореских предмета врше одређени градски чиновници, који у томе својству поступају као органи власти.

Давање података је обавезно. Услед тога позива се грађанство, да пописивачима да податке који одговарају истини. У случају да грађани не приме, односно не ставе на расположење пореске податке, одговараће кривично. Пописивање ће се вршити сваког дана од 14—20 часова.

Ујвидек, 11 децембар 1943 године.

ГРАДСКО ПОРЕСКО ЗВАЊЕ.

?? Да ли знате

1) Који је најстарији светски рекорд у трчању, кога је поставио и у којем месту?

2) Којег познатог лакоатлетичара и светског рекордера зову »мушка Грета Гарбо«?

3) Какву одлуку доноси судија на рингу кад се једном боксеру деси несрећан случај у борби, који није изазвао његов противник?

4) У којем случају је дозвољено у фудбалској игри нападати с леђа?

ОДГОВОРИ:

1) Пре 15 година, 7 октобра 1928. на старом стадиону у Берлину, постигао је чувени фински тркач и светски рекордер на дугим стазама Павао Нурми и светски рекорд у трчању на један сат са резултатом од 19 километара и 210 метара. Овај рекорд, поред многих покушаја, није ни до данас оборен.

2) Тај надимак прикачили су спортисти светском рекордеру Швођанину Гундеру Хегу.

3) Ако један од такмичара за време борбе буде повређен без кривице противника, ако буде избачен или сам падне ван ринга, судија ће бројати секунде као да је повређени или избачени пао на под. У случају да се дотични боксер не дигне после одбројаних десет секунда, биће оглашен као тучен нокаутом.

4) Ако се играч, кад је нападнут, окрене лицем према својим вратима, или то учини кад види да ће бити нападнут, он намерно смета противнику и у том случају може бити нападнут с леђа.

3 реда

Репрезентација Сабадке игра у недељу против репрезентације МОВЕ у Будапешти у новом саставу: Хеник (Кишкунхалаш), Иштванфи (Зак), Варга (Бачка), Корас I (Сафк), Мехеши (Бајски ТИШЕ), Кери (Зак), Хорват (Бачка), Вајс (Мове ЗТК), Борбељ (Зак), Гемери (ТИШЕ), Хусти (Змав). Резерве: Богар и Тумбас.

12 децембра приређује се велике рвачке утакмице у Сабадки. Сваковн рвачи бориће се против МАВ Елере, из Будапеште. Почетак је увече у 6 часова у Нешкеру.

У Лозани биће подигнут споменик оснивачу модерних олимписких игара барону Пјеру де Кубертену, који је умро у септембру 1937. Споменик ће бити откривен 14 јуна 1944 приликом свечане прославе педесетогодишњице међународног олимписког одбора.

Швођанин Стиг Хакабзон скочио је на лакоатлетском такмичењу у месту Еребро 7,49 м. у даљ и тиме се приближио најбољем европском овогодишњем резултату који је постигао Немац Бур из Сарбурга са 7,50.

Рукомет у Француској почео је врло нагло да се развија. Према подацима француског рукометног савеза, учлањено је до сада 340 клубова са 5.000 играча.

Аргентински пливач Хозе Дураном постигао је у Буенос Ајресу нов јужноамерички пливачки рекорд на 400 метара краул, који је бољи од рекорда Мађара Нандора Татоша који износи 4:46,6 м. Аргентинац је препливао стазу за 4:45 м.

Грамофонске плоче

употребљене и изломљене купујем сада по доброј цени од 4 П. по килограму. Стручна трговина музичких инструмената. БЕЛИ ИШТВАН мл. Ујвидек, Петефи Шандор улица 4

Укрштене речи

Број 271

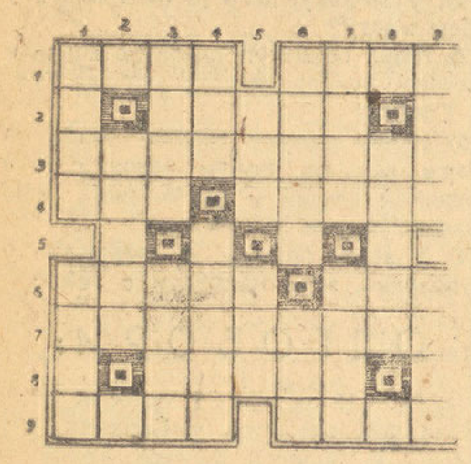

Водоравно: 1) Туга — престоница Перуа. 2) Предлог — пењање — сугласник. 3) Земља Блиског Истока. 4) Пљачка — кухињски прибор. 5) Слово латинице (кроз два поља) — са — сугласник. 6) Драги камен — скуп певача. 7) Немачки маршал. 8) Вокал — ново сребро — вокал. 9) Гробница — боја карата.

Усправно: 1) Врста јела — једна боја. 2) Вокал — места на којима су Римљани приређивали борбе — свеза. 3) Место у Русији — старозаветно мушко име. 4) Доста (француски) — водено саобраћајно средство. 5) Узвик — алатка. 6) Водена биљка тропских предела — ставља се на нокте. 7) Врачбине (обрнуто) — перчин. 8) Сугласник — Јапан — сугласник. 9) Припадник скитског народа — непажљиво употребљавао.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ
Број 270

Водоравно: 1) Азот — боза. 2) Пасиба — ам. 3) Ал — рола — а. 4) Шид — декан. 5) Хан — ток. 6) Мелем — Вуд. 7) И — арао — Т(олстој) Л(ав). 8) Та — Оркана. 9) Орангутан.

Усправно: 1) Апаш — мито. 2) Залихе — ар. 3) Ос — дала — а. 4) Тир — Нерон. 5) Вод — марг (грам). 6) Балет — оку. 7) О — аков — ат. 8) За — акутна. 9) Аман — длан.

УМЕТНОСТ У СКЛОНИШТУ

Париски Лувр зјапи празнином...

Пре извесног времена, једне ноћи, урвала се, у пламену, једна америчка летећа тврђава, у центру »најлепшег града на свету«, — Паризу. Труп авиона пао је на кров једне трговачке куће, а више делова тешког апарата одлетело је, услед експлозије, у двориште гласовите музејске зграде, Лувра.

У музеју самом нису, додуше, настале никакве штете, али је тим поводом, међу свима пријатељима лепе уметности искрсло питање: шта је, управо, са скупоценим уметничким збиркама Лувра? Јесу ли бар најдрагоценији сликарски и вајарски објекти склоњени у сигурност?

Одговор гласи: јесу. Пријатељи уметности целога света могу бити умирени. Милионска Венера, Мона Лиза Ђоконда и други славни уметнички објекти су већ својевремено, не чекајући ваздушну узбуну, пресељени на места заштићена од бомби.

МОНА ЛИЗА У СИГУРНОСТИ

Већ првих дана септембра 1939, све вредносне слике париског Лувра, исто тако и вајарске творевине којима се приписује нарочит историски значај, натоварене су на возила и послате у провинцију. Светски чувена слика Леонарда да Винчија, споменута Мона Лиза Ђоконда, налази се данас, затворена у сандуку, у једном малом дворцу на обали Лоаре. Остале вредносне слике расподељено су размештене у осамдесет и два дворца — већином државна власништва — у средњој Француској, изабрана тако да пружају највећу сигурност против ратног оштећења. Свугде су ту постављене страже и организована нарочита служба за случај да избије пожар. У те дворце нема нико приступа, а и њихова имена држе се у тајности.

РУБЕНСОВУ САЛУ ПОКРИВА ДЕБЕО СЛОЈ ПРАШИНЕ

Како изгледа данас сам музеј? Велика дворана и неколико околних сала са античким вајарским делима могу се посетити, али — нема богзна шта да се види. Зато је и број посетилаца знатно спао. Пре рата, четири хиљаде посетилаца Лувра свакодневно није била никаква реткост, а данас ако их буде две стотине, то значи рекордну цифру.

Необично делује на посетиоца чувена галерија слика. У салонима класичара многи прекрасни позлаћени оквири висе празни по зидовима. Велику Рубенсову салу, која зјапи празнином као и толике друге, покрива дебео слој прашине. У галерији модерне уметности су сви зидови голи, а само неколико извајаних попрсја гледају, са својих постоља, скоро зачуђено на понеког залуталог посетиоца, који ремети њихов мир...

Прекрасно извајано тело Милоске Венере може се, међутим, и данас посматрати. Истина, не у оригиналу, — који је већ у септембру 1939 премештен у сигурност — него у гипсаном отиску, који и даље стоји на постољу, као ратна »заменска роба«.

У великој дворани музеја налази се једна уметничка продавница, где се могу добити добре репродукције свију славних слика, израђене верно у боји. Док траје рат, то остаје једина могућност за дивљење делима великих уметника.

МАЈСТОРИЈА КОЗЕ ПАСЕ

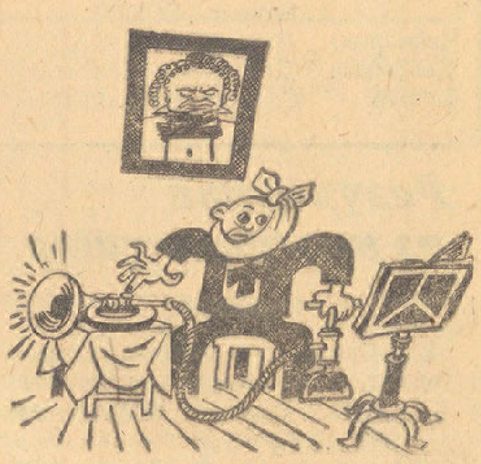

Кад трубача боле зуб.

Позив

Команда левенти сл. и кр. града Ујвидека позива све резервне официре, заменике официра и остале који имају сличне рангове као: подофицире и лица без ранга у војсци, који желе и знају да се баве омладином у националном конструктивном раду, као команданти левента, нека се пријаве код команде левента (Левенте улица бр. 6) за време службених часова од 8—13 и по подне 15—18 часова.

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ“ 28 Карл Бринкман

Репортер Икс добија налог...

Авионом за лепом женом...

Тек на путу од Монте Карла према Ђенови добио је Петер Франк прилику да баци поглед на свој лист, који је купио на станичном киоску. На првој страни био је видно истакнут извештај о сензационалним аутомобилским тркама. У овом извештају он је нашао тачно све оне податке, које је дао о трци. Зачудио се, међутим, када је на једној од унутрашњих страна прочитао нарочито подвучену реченицу, односно наслов: »Шта још јавља репортер Икс из Монте Карла«. У овом истакнутом чланку налазиле су се све занимљиве појединости, које су се одиграле пре и после трке, у најужем кругу возача и прominентних гостију. Ту су биле забележене изјаве Штука и Карачоле, Нуволарија и осталих. То је био невероватно привлачан извештај о расположењу, који је несумњиво био оно што читаоце највише занима у новом издању »Спорта«. Петер Франк могао је да замисли каква је била прођа листа, када се овај број појавио и како су примерци били просто разграбљени из руку продаваца новина.

НЕПОЗНАТИ РЕПОРТЕР ПОНОВО СЕ ЈАВЉА

Али оно што ипак није могао да разуме и што га је поново бацило у размишљање, било је то како је овај извештај доспео у редакцију и ко га је написао. Чак и прогноза, коју је он дао у почетку трке, налазила се у потпуном садржају и облику написана у овом чланку. Петер Франк није могао да се заштити од овог непознатог писца, који се користио његовим именом, јер је стилски и садржајно чланак збиља био одличан. Али га је љутило што се већ четврти или пети пут врши злоупотреба са његовим именом. Умирала га је, међутим, помисао да је он своје путовање а затим и свој налог извршио, и да ће већ следећих дана загонетка, која му је задала толико главобоље, бити најзад решена.

Још једном у мислима он је пролетео све познате личности, са којима је у последње време бивао заједно и које би могле у томе да одиграју улогу, али му је на крају остао само један човек, на кога је Франк много сумњао. То је био Јенс Ханке, познати радио-спикер, који је, тако се бар Франку чинило, имао неког интереса да Франка избаци из седла. У редакцији ће му можда моћи нешто о томе пробиже да кажу, и он се радовао што ће ускоро моћи да изиђе пред уредника Герингера, коме ће казати:

— Ви сте ми при поласку пружили шансу, а ја сада могу рећи да сам је искористио и верујем да сте са мном задовољни.

Уистини, Франк је намеравао да се из Монте Карла врати директно кући. Али извесне непредвиђености утицале су на њега да своје путовање измени. Сусрет са Лијаном у Монте Карлу, дивни часови, које је са њом проживео на јахти пријатељски расположеног Пјера Бонеа, незаборавни завршетак тако необично започетог боравка у Монте Карлу, оставили су на њега снажан утисак. Они су провели чаробно вече на мору и кад се идућег јутра пробудио, Петер Франк је решио да учини још једно мало скретање, како би отпутовао у Будапешту, куда су отишли и Лијана и Боне. У мађарској престоници требало је баш тада да почне велика европска модна ревија, а то је био догађај последње недеље и Лијана није хтела да са ове приредбе изостане. При растанку, они су се договорили да се поново састану у Берлину. Петер Франк хтео је тамо да јој постави одлучно питање, то јест, да је упита да ли хоће да му постане жена, она коју је он изнад свега љубио.

ЈУРЊАВА ЗА ЛИЈАНОМ...

Пошто је репортер Икс присуствовао отправљању немачких тркачких кола, што је несумњиво било врло занимљиво, дошла му је изненада идеја да и он оде у Будапешту, како би тамо изненадио и обрадовао Лијану. Али воз је већ давно отишао и остала му је само могућност, да сачека други или да одлети авионом и тако добије у времену. Франк не би био никакав репортер, ако не би у лову за једном женом искористио авион. И тако је сад пошао за Ђенову, да би се тамо попео у авион. На тај начин он би у Будапешту стигао неколико часова раније и могао да дочека Лијану на станици. Он се већ унапред радовао зачуђеном лицу лепе жене, када га изненадно буде видела како стоји пред њом.

У Ђенови било је све у реду. Успео је да добије последње преостало место у великом четворомоторном авиону, који је, међутим, летео само до Венеције. Тамо ће морати да види како ће даље, тако му је речено. У Венецији, морао је да чека више часова, па је обишао ову романтичну варош, хранио, као и сви странци, голубове на Марковом тргу, возио се на гондоли према Лиду под сјајним плавим небом, окружен сентименталним навикама и причањима гондолијера и ватреним погледима темпераментних Венецијанки. Код њега је већ била преовладала жеља да проведе цео дан у овом дивном јадранском граду, кад му је било саопштено да би могао да настави пут једним курирским авионом.

Петер Франк заборавио је одједном на сунчани југ са свима његовим чарима и особеностима, и прихватио је прилику да одлети даље. Изнад Загреба доспела је лака и брза машина изненадно у жестоку буру. Пилот, стари војни ваздухопловац, са маркантним лицем, који је врло вешто и зналачки управљао машином, са много труда успео је да преброди опасност... Нешто касније, они су се налазили већ у близини Земуна, а пошто се време никако није поправљало, они су били принуђени да се спусте на земунски аеродром. Ту је пилот саопштио Франку, да се на наставак лета не сме ни помишљати до сутра изјутра. Најбоље би било, према томе, да пређе у Београд.

— Шта ћемо овде у Земуну? — рекао је пилот. — Саветујем вам да пређете одмах, а ја ћу још мало да останем код машине, а касније ћу можда и сам доћи за вама. У сваком случају, останимо у вези преко Луфтханза.

Петер Франк узе затим једна кола и одвезе се према Београду.

(Наставиће се)

Данас

Недеља, 12 децембар.
Мученици Парамон и Филип. Отивија.

*

БИОСКОПИ

АТИЛА: Музички млин.
НЕМЗЕТИ: Златан паун.
РАКОЦИ: Позајмљени живот.
ЗРИЊИ: У двоје.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Аларгић, Ференц Деак трг бр. 5. Телефон: 25—81.

Илин, Ержебет трг бр. 4. Телефон: 24—45.

*

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођено: 3 мушка и 2 женска детета.

Венчани: Гершељ Ласло Ференц и Шмит Каталин, Дудаш Бела и Ковач Маргит, Боривој Стефановић и Глазер Ержебет.

Умрли: уд. Шаламон Марија рођена Тојзан 66 година; Перге Ержебет, 17 година; Штебл Болдижар, 89 година, Татић Јожеф, 65 година.

*

РАДИО

12 децембар 1943.

БУДАПЕШТА. 7.30: Јутарња музика ● **12.15:** Програм за Левенте ● **12.55:** Оркестарски концерт ● **14.00:** Грамофонске плоче ● **15.45:** Уметници за Црвени крст ● **18.40:** Листова IV рапсодија ● **19.00:** Чувени позоришни комади, чувене љубави ● **20.10:** Штрајх квартет ● **22.40:** Велики мајстори, вечна дела.

13 децембар 1943.

БУДАПЕШТА. 6.45: Јутарња музика ● **9.30:** Песме и инструментални соли ● **10.15:** Концерт салонског оркестра ● **11.15:** Бетовенова Це-мол соната ● **12.10:** Концерт поштарског оркестра ● **14.00:** Салонски квинтет ● **15.00:** Поподневна музика ● **17.15:** Певање војничких песама ● **18.20:** Клавирски концерт ● **19.10:** Оперска музика ● **21.10:** Расположење и ритам ● **22.40:** Клавирски концерт ● **23.10:** Оперетски одломци.

*

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ О ВОДОСТАЈУ

11 децембар 1943

ДУНАВ: Комаром 187 (+2), Будапешт 150 (—4), Пакш 140 (—8), Баја 202 (—8), Мохач 230 (—6), Бездан 269 (—8), Ујвидек 308 (—).

ДРАВА: Барч 92 (+9).

ТИСА: Вашарошнамењ 328 (—22), Токај 298 (+48), Тисафиред 231 (—), Чонград 305 (+26), Сегед 339 (+10), Тител 258 (—).

*

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

(Из путничког бироа ИБУС, Ујвидек, Хорти Иштван тер 2, телефон: 24—24)

ИЗ УЈВИДЕКА КРЕЋЕ:

За Будапешту: 4.26, 13.30, 15.25 (брзи Арпад), 20.10.

За Сегед: 4.20 (преко Сабадке), 5.05, 13.50 (само до Обече), 17.47.

За Зомбор: 2.55, 9.55, 13.25 (за Ујпаланку), 17.52.

За Тител: 6.12, 12.12, 20.11.

За Нађварад: 4.20 (преко Сабадке и Сегеда) веза са Ердељом и Карпаталјом

У УЈВИДЕК СТИЖУ:

Из Будапеште: 7.00, 10.55 (брзи Арпад), 17.40, 23.05 (брзи).

Из Сегеда: 7.25 (из Обече), 9.35, 20.05, 23.05 (преко Сабадке, брзи).

Из Зомбора: 7.40, 9.18 (из Ујпаланке), 13.10, 20.02.

Из Титела: 6.01, 11.38, 17.14.

Из Нађварада: 23.05 (брзи преко Сегеда) веза из Ердеља и Карпаталје.

ПРИПОСЛАНО*)

Данашњим даном се одричемо наших кћери Славојке и Стојке које су 4 децембра напустиле нашу кућу и отишле у непознатом правцу. Никакве дугове учињене са њихове стране нећемо признати.

Ада, 9 децембра 1943.

ВИДОСАВА И БОРИВОЈ СМИЉАНСКИ, економ.

3744

*) За ствари под овом рубриком уредништво и администрација не примају одговорност.

Немет, Нађ и Емих

Mágnes трговина гвожђа

Гвоздена роба за газдинство, пољопривреду и др. у великом избору САБАДКА Деак улица 7.

Нема више оскудице у

ДРВИМА

Купи себи патентовану каљеву пећ, или преуреди своју стару пећ, која се ложи са 20% дрвета и 80% песка, па ћеш за годину дана у дрвима да уштедиш куповну цену.

Произвођач **ХАЈНРИХ ЛОРЕНЦ, торжа**

или у филијали Ујвербас, II Јожеф часар улица 129.

И поклоне за Св. Николу добићете код

ФИШТЕША

Специјална радња сваковрсног пића

Ујвидек, Хитлер А. 17 2082 Тел, 39-14

NÉMETH ÉS TÁRSA

МЕЂУНАРОДНО ОТПРЕМНИШТВО

УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 3.

2356 Телефон: 22-92, 25-90. Брзојави: Transglobus

Збирни саобраћај:

„MAHÁZ" „BELDUNA"

Поводом смрти нашег доброг мужа, оца, брата, ујака, деде, зета и кума протојереја **СЕКУЛИЋ В. АЛЕКСАНДРА,** I. пароха и старешине храма светог Архистратига Михаила у Зенти овим путем издајемо

Јавну захвалницу

г. г. Дејану Прекајском, лекару и д-р Виг Агоштону, шефу болнице, који савесно лечише покојника. Г. г. јереју Коларов Димитрију, пароху Ст. Бечејском и пароху заменику, Ракић Марку, члану црквеног одбора, Туцаков Александру, и Гаврић Дудварском, црквеним појцима, који су спровели организацију око преноса тела са клинике из Сегеда у Зенту, Емилу Херцегу, војном саветнику у пензији, који нам се нашао са својом госпођом у моментима наше највеће туге и извршио организацију спровода. Високопречасном господину протопрезвитеру-ставрофору Степанов А. Јовану, архијерејском намеснику Ст. Бечејском и осталој високопречасној господи протојерејима и јерејима, који опојаше и отпратише покојника до вечне куће. Високопречасном г. протојереју Степанов Јовану, протојереју Станиши Михајловићу, пароху Суботичком и јереју Коларов Димитрију, који се са покојником срдачно опростише, Српској православној црквеној општини у Зенти, на свеопштем старању за нашу породицу, претставницима месних, верских, војних, државних, просветних, самоуправних власти, корпорацијама и делегацијама, који узеше учешћа у спроводу; свима онима који бројно, писмено и усмено изјавише саучешће олакшавајући нам тугу и бол и осталом многобројном грађанству, који узеше учешћа у спроводу нашег драгог и доброг покојника.

3718

ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА

МАЛИ ОГЛАСИ

До 10 речи 2 пенгоа, свака даља реч 15 ф. Који тражите службу, имају 50% попуста

СЛУЖБА

МЛАД ДЕЧКО желио би на занат електромеханичарски. Живи у тешким материјалним приликама и моли добре људе да га успосле. Милорад Недић, Болмањ, Барања м. 110

КУПОВИНА

КУПУЈЕМ ВЕЋУ КОЛИЧИНУ сунцокретовог стабла. Рајман, хемиска фабрика, Пироши 138. 3715

КУПУЈЕМ АНГОРА ВУНУ. Предем, чешљам овчију вуну. **Хусар,** Мађар ул. бр. 4. 3444

КУПУЈЕМ ЗА КРЕТАЊЕ дизел мотора ваздушни флаша 15—20 Ат. Молим тачне податке: **Немет Јанош,** Сентамаш. 3695

КУПИЛА БИХ ЈЕДНО ЧИСТО БУРЕ, или кацу за саламуру. Јавити се Сланкаменац, Корвин тер 14/I. 3743

КУПИО БИХ 6 комада нових великих фротир пешкира. Понуде на администрацију под »Фротир«. 3729

КУПУЈЕМ ПОШТАНСКЕ МАРКЕ или целу збирку. Понуде на администрацију под »Сакупљач марака«. 3726

КУПИО БИХ ОРАНИЈУ 80-100 литара. Вецл Геза, Ујвидек, Витез ул. 14. 3731

У ПАЖЊУ

одгајивачима зечева!

Летве за кавезе од првокласног куваног буковог дрвета могу се добити у свима количинама код

РИХТЕР НАНДОРА

предузеће за дрвену робу ОБЕЧЕ, Хорти Миклош улица бр. 66. 2775

Стручна радња женске конфекције

Јеленић Јосиф

Ујвидек

Мусолини Б. 9

Телефон 25-56

САМО ПРЕПРОДАВЦИМА!

ЈАБУКЕ

у свима врстама набавите најповољније код фирме

Г. ТИШМА

Телефон 34—74. 3706

У БОЛДОГАСОЊФАЛВИ

Огласе за „НОВУ ПОШТУ" прима

Калаш Ж. Тодор

општ. чиновник

МАЛИ ОГЛАСИ

За 10 речи 2 динара свака даља реч 15 ф.

Који траже службу имају 50% попуста

ТРАЖЊА

КУВАРИЦУ која обавља и остале кућне послове тражи за одмах или за 1 јануар. **Тилингер,** Петефи Ш. 26 врата бр. 7. 3716

ТРАЖИМО МЕТАЛОСТРУГАРЕ (ДРЕХЕРЕ) под веома повољним платежним условима. Понуде слати на **Ujvidéki Szerszám és Fémárugyár, Ujvidék, Alföldi-u. 14.** 3163

БЕРБЕРСКОГ ПОМОЋНИКА тражим за одмах Милан Вујокић, Офутак. 3711

ТРАЖИ СЕ ЗДРАВА ДЕВОЈЧИЦА која би преко дана пазила на дете. Адреса у администрацији. 3737

БЕДИНЕРКУ, која зна кувати, тражи пар без деце. Флат ул. 12/I. 3742

БЕРБЕРСКОГ ПОМОЋНИКА за одмах тражи: Кристифоровић, Орсагзасло тер 6. 3746

Млађег доброг ПЕКАРСКОГ ПОМОЋНИКА тражи одмах за стално: Петар Којић, Обече, Кошут Лајош ул. 15. 3745

НАМЕШТЕН ГАРСОН СТАН ИЛИ СОБУ по могућности у центру, тражи за одмах. Адресу оставити у администрацији. 3747

ПРОДАЈА

ДВЕ ВЕЛИКЕ КАЉЕВЕ ПЕЋИ на продају. Буза тер 14. Упитати код домара. 3717

»СИНГЕР« шиваћа машина на продају. Д-р Вилт Вилмош ул. 23. 3719

ЖЕНСКИ ПЛИШАНИ КАПУТ са крзном 560 пенга, нове прве ципеле 39 на продају. **Алтнотмањ ул. 20/I-12.** 3721

ДВЕ КАНТЕ за мед, маст и млеко и дубоке дечје ципеле бр. 38 на продају. **Сабадкаи 45.** 3720

ЖЕСТЕЊЕ, ЈАБУКЕ И БУНДЕВЕ за пећи могу се јевтино добити у Алмаши ул. бр. 5. 3595

СТОЧНА ХРАНА у свакој количини може се добити: Сент Јаношт тер 5. 3693

ЗЕЛТХАЈМОВА КАСА марке »Новтер и друг, Загреб«, величине 120 x 50 у потпуно очуваном стању продаје се по врло повољној цени. Адреса: **Мика С. Мушицки, Шајкашкерића,** Адолф Хитлер ул. 16. 3709

ЦРНИ ЗИМСКИ КАПУТ од енглеског штофа, потпуно нов, на продају. Адреса у администрацији. 111

ФОИКЛЕНДЕР, фотоапарат на продају. Упитати у администрацији. 112

ТРАКТОРСКИ ПЛУГ од 3—4 бразде продаје: Матушка Шандор, Темерин. 3732

ЖЕНСКИ ЗИМСКИ КАПУТ са крзном постављен продаје се. Вајнер, Мусолини ул. 19. 3734

ЈЕДНА ПОЛОВНА КРЗНЕНА ЖЕНСКА БУНДА продаје се. Погледати код крзнара **Гајинова,** Мусолини ул. 15. 3749

МУШКИ ЗИМСКИ КАПУТ на продају. Јене фехерцег ул. 16. 3733

КОМПЛЕТНА СПАВАЋА СОБА на продају. Верецкеи ул. 30. (Врагова башта). 3735

ОД СВИЊСКЕ КОЖЕ средњи шранг кофер на продају. Упитати: Успенска ул. 11. 3736

БЛАУПУНКТ РАДИО СА 6 ЛАМПИ, 3 таласне дужине, на продају. Погледати Змај Јовановићева ул. 37. 3738

»ХОЛАНДСКИ ФИЛИПС« радио 4+2 са три таласа на продају. Погледати од 12—3. Белди ул. 3. 3739

»ЕЛЕКТРОЛУКС« машина за усисавање прашине у потпуно исправном стању јевтино се продаје. Боджоник и Зорад, Ујвидек, Хитлер А. ул. 11. 3740

ЕГЗИСТЕНЦИЈА. Електротехничка радња која постоји већ више од 40 година у великој вароши продаје се због болести заједно са стовариштем и инсталацијама. Упитати: Силашине, Огласни завод, Ујвидек, Темплом удвар 4. Тел. 41—00. 3741

ПРОДАЈУ СЕ прасићи од седам недеља. Упитати: Хусар ул. 2. 3727

АСТРАГАНСКУ КАПУ и два нова ћилима на продају. Темеши ул. 30. 3723

ОКРУГЛИ СТРОЈ за штрикање чарапа на продају. **Страјнић,** Орсагзасло тер 6, Ујвидек. 3730

ПРОДАЈЕМ један четворобразни тракторски плуг, једна теретна кола носивости 8 тона, један мотоцикл Д. К. В. 196 ццм. **Мудрински Манојло,** машинист, Сентамаш. 3725

ПРОДАЈЕ СЕ један нови женски капут са скунксом. Упитати у администрацији. 3566

ДВА МУШКА КАПУТА на продају. Упитати: **Роковић,** Сечењи ул. бр. 2, I спрат. 3750

РАЗНО

ZEISS PUNKTAL

Код КАЗИНЦИ Вашег стручног дипл **оптичара,** Ујвидек Хитлер А. улица 14. Телефон: 30—30

1438

ХАЛО! ПАЖЊА ЗА ДАМЕ! ФРИЗЕРСКИ САЛОН »ХИГИЈЕНА« до Саборне цркве у Ујвидеку израђује најбољу **специјалну трајну електричну ондулацију** по врло умереним ценама. Молим уверите се лично. С поштовањем **Рада Павлов,** фризер, Јокаи Мор ул. 2. 1868

СМРТ ПАЦОВИМА И МИШЕВИМА! Сигурно средство за уништавање пацова шаљем поштом уз доплату са упутством франко пенга 5.50. Јопа Андрић, ћурак, Ујвидек, Фехермезе (бив. Беле њиве) ул. 28. 95

СТАРА одела, веш најбоље плаћам. На позив кући долазим. НАЧА ШАНДОР, старетинар, Хал тер 7. (Рибљи трг.) 691

ЖИВОТНИ НТЕРЕСИ

свакот столара јесте употреба додатка туткалу званог **»ФУРНИТ«**; конзервира, штити од плесни и Панел плоче и Фурнир сједини са основном сировином. Тражите бесплатни узорак од **Хемичке индустрије »Ацета«, Ујвидек,** Гроф Ђано ул. бр. 20. 3384

КОН ЛЕО, старетинар, Текели Имре ул. 2 (угао II Ракоци Ференц ул.) купује и продаје одела. **На жељу долази и у кућу.** 390

ЗА ПРАКТИЧНО ЛЕЧЕЊЕ глувоће и зујања у ушима шаље обавештења уз претходно послату марку од 20 филера: **Хегедиш Петер, Мохол.** 1974

ЗА ЈЕСЕЊУ СЕЗОНУ израђује укусно, стручно, јевтино модерна мушка и дечја одела МОРИЦ ЈАНОШ, мушки и дечји модни кројач, Ујвидек, II Ракоци Ференц 45. 2291

КОД СТАРЕТИНАРА КОВАЧА у Алкотмањ ул. 52 **најјевтиније можете купити употребљени намештај и одело. При продаји** плаћам најбоље пене. **Уверите се!** 2742

НОВ ШЕШИР ЈЕ СКУП! Стари прерађујем јевтино. **Фехер Ласло,** шеширџија, Јокаи Мор ул. 33. 2947

КУПУЈЕМ И ПРОДАЈЕМ СТАРЕ СТВАРИ као одела, веш, намештај, разни алат. Добро плаћам, јевтино продајем. **Марић Бранко,** Буза тер број 12. 3306

ПО ДНЕВНОЈ ЦЕНИ КУПУЈЕМ И ПРОДАЈЕМ: женска одела, бело рубље, постељско рубље, перје, намештај. На позив долазим у кућу. **Халер Михељ,** старетинар, Берчењи Миклош ул. 6. Телефон 24—97. 3437

За божићне празнике, најплеменитије зимске

ЈАБУКЕ

сваке сорте, у највећем избору, на вагон или у свакој количини, код **Косировић Лазара,** велетрговца, Ујвидек, II Ракоци Ференц пут 24. Телефон 28—73. 3438

ЛЕГО РОЛЕТНЕ од платна и папира израђује **Хегедиш,** тапетар, Мусолини ул. 5. 3569

ТРАЖИМ СТАНКУ ЈЕЛЕН девојку. Молим ко зна за њу нешто нека ми јави. Адреса у администрацији. 3714

У смислу наредбе број М. Е. 4730/1942 дужност је а и интерес сваког пољопривредника да учествује у произвођачком раду унутрашњег фронта.

ПРОИЗВОДИ

СУНЦОКРЕТ

Склопите одмах уговор са окружним повереником фабрике пошто ће уљане погаче добити само онај који склопи уговор. Сваки онај који склапа уговор добиће по катастралном јутру по једној метарској центи сунцокретовог семена 20 килограма уљаних погача, 30 килограма Петриеве соли и оловног семена за сетву, чија је продаја ограничена. Онај који не склопи тај уговор, неће имати све те повластице.

У случају ако производи сунцокрета на површини од бар једног катастралног јутра, добиће, ако моли, почев од 1 јула 1944 године, 150 пенга безкаматног произвођачког предујма.

САДАЊА УСТАНОВЉЕНА ЦЕНА СУНЦОКРЕТОВОГ СЕМЕНА ИЗНОСИ ПО МЕТАРСКОЈ ЦЕНТИ 70—74.20 ПЕНГА

ако би се установила евентуално већа цена за преузимање од стране надлежних органа владе за производњу у 1944 години,

ТАКО БИ ПРИЛИКОМ ПРЕДАЈЕ БИЛА ИСПЛАЋЕНА ТА ВИША УСТАНОВЉЕНА ЦЕНА.

Најосновнији интерес сваког Мађара, Немца или мађарског грађанина српског језика да добијемо његову производњу уља. Склапајмо према томе уговор о производњи, одмах а најкасније до 31 децембра 1943 године, пошто сваки онај који пропусти тај рок или закасни, неће уживати горње предности.

Преузимање и исплата производње у следећој години у оним општинама где се сунцокрет производи на већим комплексима и има изгледа да ће у већој количини бити транспортован, извршиће се у нашим магацинима који ће бити постављени на лицу места. 3604

KLEIN VILMOS

Délvidéki Növényolajgyár és Étolajfinomító Ujverbász

Велик избор елегантних модела шешира за Божић добићете код

АНИ

УЈВИДЕК, II. Ракоци Ференц ул 11

Одговорни уредник и издавач: ВОЈИСЛАВ МАТИЋ

Ротациона штампа: »Уранија«, штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен), за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50.

Рукописи се не враћају.